

<i>Sorszám:</i> Ny/19.	<i>Tárgy:</i> Békés Város Önkormányzata és a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás szociális szolgáltatástervezési koncepciójának elfogadása
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság, Ügyrendi, Lakásügyi és Közrendvédelmi Bizottság, Humán és Szociális Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> dr. Szabó-Bimbó Mária igazgatási osztályvezető Kádasné Öreg Julianna, BVSZSZK

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (5) bekezdése 2024. július hó 1. napjától úgy rendelkezik, hogy a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás - *az eddigi két év helyett* - öt évente felülvizsgálja és aktualizálja.

Békés Város Önkormányzata és Tarhos Község Önkormányzata óvodai ellátás, gyermekjóléti szolgáltatások, illetve szociális szolgáltatások feladatainak ellátására 2013. július hó 1. napjától létrehozták a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulást (a továbbiakban: Társulás). A Társulás gyermekjóléti és szociális ellátások biztosítása érdekében 2024. január hó 1-től kibővült Bélmegyer és Köröstarcsa településekkel is.

A fenntartói jogokat a társulási tanács gyakorolja, amely elnöke Deákné Domonkos Julianna, Békés Város Önkormányzat Képviselő-testületének tagja, oktatási és kulturális tanácsnok. A Társulás által fenntartott két intézmény a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ, illetve a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde. Bizonyos szolgáltatások tekintetében a Társulás ellátási területe a tagokon kívül más településekkel is kibővül.

A koncepció felülvizsgálatának érdekében az adatok, vélemények és javaslatok megismerése céljából megkerestük a Magyar Államkincstár Adatvagyongazdálkodási és Elemzési

Előterjesztés Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. november 28-i ülésére

Főosztályát, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztályát, valamint a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központot és a Békés városban működő egyházak és civil szervezetek által fenntartott szociális intézményeket is.

A 2025-től 2029-ig tartó időszakra készített szociális szolgáltatástervezési koncepciót mind a Társulásnak, mind Békés Város Önkormányzatának el kell fogadnia. A Társulási tanács a 2024. december hó 10-i társulási ülésén hozza meg döntését.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől a következő határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Békés Város Önkormányzata és a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás 2025-2029. évre készített Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját Békés Város Önkormányzata vonatkozásában elfogadja.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Kálmán Tibor polgármester

Békés, 2024. november 25.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

és a

**BÉKÉSI KISTÉRSÉGI INTÉZMÉNYFENNTARTÓ
TÁRSULÁS**

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓJA

2025-2029.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
I. BEVEZETŐ	4
I. 1. A szociális szolgáltatástervezési koncepció jogszabályi háttere.....	4
I. 2. A szolgáltatástervezési koncepció fogalma	4
I. 3. A szolgáltatástervezési koncepció célja	4
I. 4. A Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata.....	5
II. ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP	8
II.1. A társadalmi környezet	10
II. 1. 1. Demográfia	10
II. 1. 2. Foglalkoztatottság, munkanélküliség.....	13
II. 2. Pénzbeli és természetbeni ellátások.....	18
III. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	20
III. 1. A Társulás tagjai részére nyújtott szociális alapszolgáltatások.....	23
III. 1. 1. Étkeztetés.....	23
III. 1. 2. Házi segítségnyújtás	25
III. 1. 3. Család- és gyermekjóléti szolgálat	27
III. 1. 4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	32
III. 1. 5. Közösségi ellátások	33
III. 1. 5. 1. Pszichiátriai betegek közösségi ellátása	33
III. 1. 5. 2. Szenvedélybetegek közösségi ellátása	34
III. 1. 6. Támogató szolgáltatás	35
III. 1. 7. Nappali ellátás	36
III. 1. 7. 1. Idősek nappali ellátása.....	36
III. 1. 7. 2. Hajléktalan személyek nappali ellátása.....	37
III. 1. 7. 3. Fogyatékkal élő személyek nappali ellátása.....	38
III. 1. 7. 4. Pszichiátriai betegek nappali ellátása	40
III. 1. 7. 5. Szenvedélybetegek nappali ellátása	40
III. 1. 8. Utcai szociális munka.....	41
III. 2. A személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások.....	42
III. 2. 1. Ápolást, gondozást nyújtó intézmények.....	42
III. 2. 1. 1. Idősek otthona	42

III. 2. 1. 2. Pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona	43
III. 2. 2. Rehabilitációs intézmények.....	43
III. 2. 3. Lakóotthonok.....	43
III. 2. 4. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények.....	43
III.2.5. Támogatott lakhatás	44
III. 2. 6. Egyéb speciális szociális intézmény.....	45
III.3. Fejlesztő foglalkoztatás	46
IV. ÖSSZEGZÉS	49
V. BÉKÉS VÁROSBAN SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK.....	52
V. 1. Állami, önkormányzati fenntartású intézmények.....	52
V. 1. 1. Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ.....	52
V. 2. Egyházi fenntartásban működő intézmények.....	55
V. 2. 1. Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió	55
V.2.2. Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ	57
V. 3. Civil szervezetek fenntartásában működő szociális intézmények.....	59
V. 3. 1. Mentálhigiénés Egyesület.....	59
V. 3. 2. Szent Lázár Alapítvány	61
V.3.3. Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény	62
VI. ZÁRADÉK	65

I. BEVEZETŐ

I. 1. A szociális szolgáltatástervezési koncepció jogszabályi háttere

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – *jogszabályban meghatározottak szerint* – szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (1) bekezdése alapján az Szt. 92. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza különösen

- a) a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

I. 2. A szolgáltatástervezési koncepció fogalma

A szolgáltatástervezési koncepció a szociális szolgáltatások fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó gyűjtőfogalom. Kiindulópontja egy helyzetértékelés a szolgáltatások iránti igényekről, a szükségletekről és az ellátási kötelezettség teljesítéséről. Ehhez kapcsolódik számos elem, amelyek vagy infrastruktúra-fejlesztési, vagy pedig egy-egy ellátotti csoport speciális igényeivel összefüggő szakmai fejlesztési feladatokból tevődnek össze.

A szolgáltatástervezési koncepció tehát egy olyan integrált és ütemezett, szakmailag megalapozott, reális terv, amely a települési feladatellátás megalapozására, az ellátási kötelezettség teljesítésére és a magas színvonalú, minőségi szolgáltatás kialakítására vonatkozik.

I. 3. A szolgáltatástervezési koncepció célja

A szolgáltatástervezési koncepció elsődleges célja, hogy lehetőség szerint a szükségletek irányából meghatározza az ellátási kötelezettség keretébe tartozó és hiányzó ellátások megszervezésének módjait és feladatait. Törekedni kell arra, hogy az ellátásszervezés, a stratégiai tervezés esetében a helyi társadalom folyamatainak elemzése kerüljön előtérbe. Cél, hogy a lakossági szükségletek alapján kiépített szociális szolgáltatást nyújtó rendszer a szolgáltatók együttműködésén alapuló, könnyen hozzáférhető, adekvát ellátást nyújtson az igénybevevő részére, vagyis a szociális ellátás olyan minőségi rendszere működjön, melynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén, illetőleg család szükséglete áll, hogy a szolgáltatások mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek és a segítségnyújtás egyénre szabott legyen.

A koncepció feladata, hogy világítson rá a településen működő szociális ellátórendszer hiányosságaira, jelölje ki az irányokat egy résmentes szociális védőháló kialakításához a településen, segítse elő egy egységes „szociális szolgáltató politika” kialakítását a településen, biztosítson információkat egyéb fejlesztési koncepciók, programok, tervek kidolgozásához és megvalósításához, valamint segítse információkkal a döntéshozókat, illetőleg a szolgáltatások biztosításában résztvevőket.

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy a társadalom különféle alrendszereinek működése folytán úgy az egyén, mint annak kisebb-nagyobb közösségei, különböző módon strukturált csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, amelyekben magukról ideiglenesen vagy véglegesen, elfogadható szinten nem tudnak gondoskodni. A szociális gondoskodás feladata tehát nem kevesebb, mint az, hogy a társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra reagáljon. Találja meg azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, egyidejűleg biztosítsa, hogy ez a beavatkozás az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsa, s ugyanakkor a közösség (a többi nem veszélyeztetett állampolgár) védelme is megvalósuljon. A szociális ellátórendszer számára továbbra is kihívást jelent a lakónépesség idősödése, a családok jövedelmének alacsony összege, a munkanélküliség, és a lakhatás bizonytalanságának veszélye. A pénzügyi és természetbeni ellátások iránti igények mellett a szociális szolgáltatások további erősítése is szükséges, hiszen jól ismert tény, hogy számos pénzben nyújtott ellátás hasznosulásának hatékonyságát jelentősen növeli, ha társul hozzá megfelelő segítséget nyújtó személyes szolgáltatás (pl. adósságkezelési szolgáltatás). További tapasztalati tény, hogy a családok anyagi jellegű nehézségei sajnálatos módon pszichés jellegű, vagy szenvedélybetegséget hozó helyzeteket is generálnak. A felgyorsult életvitel, a problémákkal terhelt környezeti hatások okozta pszichés terhelés a speciálisabb igényt kielégítő pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátását segítő közösségi, nappali és bentlakásos ellátások iránti igények növekedésével jár együtt.

A szociális védőháló kialakítása nem egyetlen intézményrendszer, hanem szervezetrendszerek együttműködésének feladata. Az állami feladatvállalás meghatározó elve ebben a rendszerben a szubszidiaritás, amely több szinten is megjelenik. 2023. január 1-től ennek harmadik szintje a rászorultsági szint, amelyen az állami és önkormányzati segítség akkor lép működésbe, ha az egyén létfeltételei másként nem biztosíthatók. A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

A koncepciónak stratégiai szempontból figyelembe kell venni a jövőben fellépő új szükségleteket.

I. 4. A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Békés Város Önkormányzata és Tarhos Község Önkormányzata óvodai ellátás, gyermekjóléti szolgáltatások, illetve szociális szolgáltatások feladatainak ellátására 2013. július hó 1. napjától létrehozták a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulást (a továbbiakban: Társulás). Tarhoson az ellátott feladatok a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az idősek nappali ellátása. 2024. január hó 1-től a Társulás tagja lett

- Bélmegyer település, ahol a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az idősek nappali ellátása, továbbá
- Köröstarcsa település, ahol a gyermekjóléti szolgálat, a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az idősek nappali ellátása

került a Társulás által ellátott feladatok közé.

A fenntartói jogokat a társulási tanács gyakorolja, amely elnöke Deákné Domonkos Julianna, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének tagja, oktatási és kulturális tanácsnoka. A Társulás által fenntartott két intézmény a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ, illetve a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde. Bizonyos szolgáltatások tekintetében a Társulás ellátási területe a tagokon kívül más településekkel is kibővül, külön megállapodás alapján.

2024. július 1-től a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (5) bekezdése értelmében a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás - *az addig hatályos kétéves időtartamtól eltérően* - öt évente felülvizsgálja és aktualizálja. A koncepció felülvizsgálata garancia arra, hogy az intézményrendszer a szükségletekre reagáló, a változó igények szerinti rugalmasan működő elemekből álljon.

A koncepcióhoz összegyűjtött adatok, illetve statisztikai mutatók révén a települések lakosságának demográfiai, foglalkoztatási helyzete, ellátottsági mutatója válik ismertté. Az adatok, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és a jelenlegi szolgáltatások fejlesztése a legfőbb feladatunk. A változásokból következő új ellátási struktúrát, valamint az ehhez kapcsolódóan a megszűnt kötelezettségeket, illetve új feladatokat a koncepcióban részletesen bemutatjuk, illetve elemezzük.

A koncepció felülvizsgálatának érdekében az adatok, vélemények és javaslatok megismerése céljából megkerestük a Magyar Államkincstár Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztályát, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztályát, valamint a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központot és a Békés városban működő egyházak vagy civil szervezetek által fenntartott szociális intézményeket is.

A szakmai anyagok - *a jogszabályban foglaltakkal összhangban* - a helyi igények által meghatározottan, az ellátási kötelezettség teljesítésére figyelemmel, a rászorulóknak valamennyi csoportjára kiterjedően, a széles szolgáltatási palettát bemutatva tartalmazzák a terület működtetési, finanszírozási és fejlesztési feladatait.

A tagtelepülések kapcsán a szociális szolgáltatástervezési koncepció - a települések történetének rövid bemutatásán, lakosainak számán, foglalkoztatási-, illetve családtámogatási és nyugellátási adatain túl - csak a Társulás által ellátott feladatokat

ismerteti. Bélmegyer és Köröstarcsa vonatkozásban a számadatok a 2024. január hó 1. napjától kezdődő időszak vonatkozásában relevánsak a koncepció szempontjából.

II. ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP

Békés város területe a Körösök vidékéhez tartozik, annak nyugati részét alkotja. E táj egyik történelmi központja Békés. A mai megyeközpontról, Békéscsabától 10 km-re északra fekszik, a Fehér- és a Fekete-Körös hajdani összefolyásánál. A város a megye észak-déli forgalmi tengelyén fekszik, a 470-es (Szeged-Debrecen) út mentén. Az Alföld e két nagyvárosától nagyjából azonos távolságra, mintegy 120-120 km-re fekszik. Az ország fővárosától, Budapesttől a távolsága vasúton 200 kilométer.

A város alapvetően mezőgazdasági jellegű település, az ipar a jobb infrastruktúrával rendelkező településekre koncentrálódik).

A régészeti ásatások a tiszai kultúráig vezetnek vissza. A mai Békés földjein magyar elődeink, az avarok már földvárakat építettek a Fekete-Körös összefolyásánál. I. István király reformjai, a kereszténység megszilárdulása idején Békés már lakott hely volt, így városunk több mint ezer éves település. A pogányság megtartása mellett lázadó Vata főúr leverése után, nevét a vár első ispánjáról, Bíkis nevű főúrról kapta. Településünk a megyének is névadója.

A megyének több mint hat évszázadon át legnépesebb települése a háborús pusztítások - tatárjárás, török megszállás - ellenére is. Történelme során többször érte csaknem teljes pusztulással járó csapás, de életre való népe és kedvező helyzete révén mindig talpra tudott állni. Településünk utolsó elnéptelenedését követően, a Rákóczi-féle szabadságharc idején kezdett folyamatosan újra benépesülni. Hivatalosan a város újjáülésének időpontját az 1711. december 28-án, a Református Templomban lezajlott tiszteletes választáshoz kötik. A szatmári békekötés után, a hosszú harcok alatt elnéptelenedett és elvadult vidék végre állandó lakosokat nyert, illetve régi lakosai közül sokan visszatértek az „ősi földre”. 1714-től kezdődően vezették az ún. Békési Kódexet, mely a község életére vonatkozó feljegyzéseket tartalmazza. A város élén a főbíró állt a tanáccsal, amelyet az esküdtek alkottak, és amely előtt a bíró évről-évre számot adott „sáfárkodásáról”. Békésen 1717-ben már százhetven család lakott, a községnek 1720-ig a kincstár volt a tulajdonosa, ekkor királyi adományként Harruckern János György kapta meg egész Békés vármegyét, így Békés községet is.

A Rákóczi-féle szabadságharc bukásával a polgárosodás folyamata lelassult, a lakosság fele tanyán lakott, a nagybirtok maradt uralkodó, az elszegényedés fokozódott. Városi rangját 1872-ben elvesztette, és nagyközséggé alakul. A közel 30 ezret meghaladó lakosságával az ország legnagyobb faluja maradt.

A következő évtizedek ugyan visszalépést hoztak a község életében, a két világháború között azonban lassú iparosításról, a mezőgazdaság fejlődéséről beszélhetünk.

A nagyközség a fejlődés lehetőségét a városi rang visszaszerzésében látta. A 10 km-re lévő, fejlődő megyeszékhely árnyékában ezt a lehetőséget igen nehéz volt megteremteni. A mezőgazdasági, háziipari és kisipari szövetkezeti mozgalom erősödése, és emellett néhány jól működő állami, ipari telephely jelentett olyan viszonyokat, mely lehetővé tette az intézményhálózat bővítését, a többszintes, szövetkezeti lakásépítési forma nagyszámú megjelenését, a közműves ellátottság bővítését.

Ennek eredményeként 1973. április 15-én Békés ismét város lett.

Bélmegyer község természetföldrajzi szempontból a Körös menti sík északi peremén, a Kis-Sárrét déli szomszédságában terül el. E táj igen régi idő óta lakott hely, mely a *Megyer* törzsbeliek települése volt. Bélmegyer nevét írásos emlékek 1346-ban említették *Meger* néven, ekkor tűnt fel először *Megyeri* nemes nevében, akit *Nadányon* (Körösladány) megsebesítettek. A település „Bél” előtagja a belső, belül lévő jelzőre utal, míg a „megyer” utótag a más törzsbeliek közé települt *Megyer* törzsbeliek szállásterületére utal.

A mai Bélmegyer település 1946-ban alakult.

Köröstarcsa község Békés vármegye középső-északi részén fekszik, természetföldrajzi szempontból a Körös menti sík déli peremén, a Kettős-Körös bal partján, a Békési-hát szomszédságában.

Egykori halászfalu, a község nevét 1221-ben említi először a Várad regestrum, egy peres ügy kapcsán. A „Köröstarcsa” elnevezés a Tarcsa személynévből ered, melyhez hozzájárult a Körös előtag. Kőkorból származó régészeti leletek bizonyítják, hogy a település már régóta lakott hely. 1881. március 14-én Köröstarcsa háromnegyedét egy hatalmas árvíz elmosta. 1891-ben már 5385-en éltek a városban.

Tarhos község a megye észak-déli forgalmi tengelyén fekszik. Tarhos – korabeli ejtés szerint Tarhacsi, Bíborbanszületett Konstantinnál középgörög nyelven *Tarkatzusz* – Árpád nagyfejedelem fia volt.

A település egykor pusztá volt, mely a királyi vármegyei hálózat kialakítását követően a közelben létrejött Békés településhez tartozott. A terület jelentősége 1775-től nőtt meg, amikor a Wenckheim család birtokába került. Az 1910-es népszámlálás szerint már 791-en lakták. A második világháborút követő földosztás nyomán újabb lakóházak épültek. A település 1954-ig tartozott Békéshez, azután önálló tanácsú járási község, 1974-től pedig teljesen önálló község lett.

II. 1. A társadalmi környezet

II. 1. 1. Demográfia

Egy adott földrajzi egység demográfiai folyamatai döntő hatást gyakorolnak egy közösség gazdasági helyzetére, eltartó-képességére és ezen tényezők együttes hatásának változásával a munkaerő-piacra is.

A Társulás települései vonatkozásában az **állandó lakosainak számát** a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) január 1-jei létszámadatai alapján az alábbi táblázat tartalmazza.

Település	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)	2024. év (fő)
Békés	19.086	18.868	18.692	18.564
Bélmegyér	905	872	851	848
Köröstarcsa	2.433	2.411	2.380	2.353
Tarhos	789	781	780	788

Forrás: KSH

Az elmúlt négy év során a településeken a fiatal, az aktívkorú és az időskorú lakosok száma az alábbi táblázat szerint alakult.

Település	2021. év			2022. év			2023. év			2024. év		
	0-18 év	19-65 év	65 év felett	0-18 év	19-65 év	65 év felett	0-18 év	19-65 év	65 év felett	0-18 év	19-65 év	65 év felett
Békés	3456	11923	3707	3424	11698	3746	3393	11513	3786	3392	11342	3830
Bélmegyér	117	604	184	108	590	174	104	573	174	101	564	183
Köröstarcsa	443	1564	426	429	1550	432	420	1529	431	427	1492	434
Tarhos	132	542	115	142	523	116	144	509	127	152	509	127

Forrás: KSH

A települések állandó lakosainak száma az elmúlt években lassú, folyamatos csökkenést mutat, kivéve a legalacsonyabb lakosság számú település, Tarhos, ahol 2024. január 1-jén a lakosság számát az előző két évhez képest. A lakosság korcsoportonkénti aránya is itt a legkedvezőbb, miután magasabb számban vannak jelen a fiatal életkorúak, mint az időskorúak.

Az országos negatív népesedési tendenciák jellemzőek, a születések száma stagnál, de inkább csökken, míg az elhalálozások száma növekszik. A népességszámot tovább csökkenti az állandó elvándorlások száma is. Álláslehetőségek hiányában elsősorban a fiatalok és a képzetlenebb munkavállalók költöznek el a településekről. Az inaktív korúak száma az elmúlt években alig változott, így az általános csökkenéshez képest arányuk nőtt. A 60 év feletti korosztályba tartozók száma kiemelkedik, azaz e korosztályba tartozók idősödésével jelentősen nő azoknak a száma, akik a jellemzően idősek részére nyújtott ellátások célközönségeként azok iránt igényel jelentkezhetnek.

A fentiek következtében, amennyiben ez a kedvezőtlen demográfiai trend nem változik, a települések népessége nyilvánvalóan fokozatosan elöregszik, és emiatt torzul a lakosság korszerkezete is. Ez a későbbiekben jelentős terhet róhat majd a szociális ellátórendszerekre.

A nyugdíjszerű ellátásokat az alábbi táblázat tartalmazza, a Magyar Államkincstár Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztálya által nyilvántartott adatok alapján

Békés			
Főellátások megnevezése	2021. január	2022. január	2023. január
	Létszám (fő)	Létszám (fő)	Létszám (fő)
Öregségi nyugdíjak	4.054	3.968	3.959
Korhatár alattiaknak járó ellátások	42	38	38
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	1.163	1.126	1.072
Özvegyi és szülői nyugdíj	118	106	101
Árvaellátás	139	137	131
Baleseti járadék	19	18	17
Rokkantsági járadék	89	90	92
Házastársi pótlék, jövedelempótlék	*	*	*

Bélmegyer			
Főellátások megnevezése	2021. január	2022. január	2023. január
	Létszám (fő)	Létszám (fő)	Létszám (fő)
Öregségi nyugdíjak	198	192	197
Korhatár alattiaknak járó ellátások	*	*	*
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	59	56	54
Özvegyi és szülői nyugdíj	14	13	13
Árvaellátás	5	5	6
Baleseti járadék	*	*	*
Rokkantsági járadék	7	9	9
Házastársi pótlék, jövedelempótlék	*	*	*

Köröstarcsa			
Főellátások megnevezése	2021. január	2022. január	2023. január
	Létszám (fő)	Létszám (fő)	Létszám (fő)
Öregségi nyugdíjak	474	459	458
Korhatár alattiaknak járó ellátások	8	8	8
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	149	141	137
Özvegyi és szülői nyugdíj	14	10	12
Árvaellátás	15	11	12
Baleseti járadék	-	-	-
Rokkantsági járadék	*	*	*
Házastársi pótlék, jövedelempótlék	-	-	-

Tarhos			
Főellátások megnevezése	2021. január	2022. január	2023. január
	Létszám (fő)	Létszám (fő)	Létszám (fő)
Öregségi nyugdíjak	130	132	132
Korhatár alattiaknak járó ellátások	*	*	*
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	50	45	44
Özvegyi és szülői nyugdíj	10	9	5
Árvaellátás	*	*	*
Baleseti járadék	*	*	*
Rokkantsági járadék	*	*	*
Házastársi pótlék, jövedelempótlék	*	*	*

Forrás: Magyar Államkincstár, Adatvagyon-gazdálkodási és Elemzési Főosztály

**A szervezeti adatvédelmi rendelkezések alapján az ötnél kisebb, de 0-nál nagyobb létszámadatok nem közölhetőek, továbbá nem adható meg a teljes táblázat oly módon, hogy abból kiszámíthatóak legyenek az adatvédelmi rendelkezések alapján nem megadható adatok.*

A demográfiai változások és a szociális szolgáltatások iránti igények között szoros összefüggés mutatható ki. Az idősödő lakónépesség saját környezetében történő segítése egyre több terhet ró az alapellátást biztosító szolgáltatókra, az egészségi állapotban bekövetkező kedvezőtlen változások pedig együtt járnak az ápoló-gondozó otthonok iránti ellátási igényeket növekedésével.

II. 1. 2. Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Magyarország Alaptörvénye XIX. cikk (1) és (2) bekezdése alapján Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyesség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Magyarország a szociális biztonságot a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

A rendszerváltást követő gazdasági recesszió egyik hatása a foglalkoztatottak számának csökkenése volt. Napjainkban kiemelkedő jelentőségű szociális, sőt ennél tágabb értelemben vett társadalmi kérdés a munkanélküliség. Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

A társulás tagtelepülései vonatkozásában az álláskereső nyilvántartását a Békés Vármegyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya végzi.

Vármegyei viszonylatban a Békési Járás területe áll a harmadik helyen az álláskereső számában.

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási-, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. 2008-tól a társadalombiztosítási fizetési kötelezettség hangsúlyozottabbá vált, valamint megváltozott a rokkantsági ellátások rendszere is. Sokan a rokkantsági nyugdíj elvesztése miatt veszik fel a foglalkoztatási szervvel a kapcsolatot.

A nemenkénti, az iskolai végzettség és a korcsoport szerinti megoszlást a következő két táblázat mutatja.

járás	álláskeresők száma (fő)						pályakezdők
	nemeként		iskolai végzettségként				
	férfi	nő	<= 8.ált	szakmunk.	érettségi	diplomás	
Békéscsaba	1 149	1 113	541	646	849	226	190
Békés	728	665	575	407	347	64	96
Gyula	425	419	247	222	294	81	97
Orosháza	570	548	344	358	344	72	69
Szarvas	258	244	133	141	177	51	33
Szeghalom	436	478	369	299	214	32	47
Gyomaendrőd	360	391	267	253	206	25	84
Mezőkovácsháza	798	806	830	453	290	30	77
Sarkad	515	445	524	224	195	17	62
Békés vármegye	5 239	5 109	3 830	3 003	2 916	598	755

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási-, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály

járás	álláskeresők száma (fő)							nyilvántartásba belépők száma a hónap folyamán	
	korcsoportonként			1 éven túl nyilvántartott	ellátási formák			összesen	ebből: első alkalommal
	< 30 éves	>=30 & < 50 éves	>=50 éves		ellátás nélkül	álláskeresési járadék/segély	foglalkoztatást helyettesítő támogatás		
Békéscsaba	498	866	898	833	1 072	768	422	289	26
Békés	358	535	500	507	640	415	338	192	10
Gyula	210	337	297	241	489	264	91	120	10
Orosháza	213	403	502	362	483	456	179	182	14
Szarvas	116	179	207	73	271	230	1	109	14
Szeghalom	216	297	401	274	360	443	111	142	5
Gyomaendrőd	186	279	286	221	395	274	82	96	6
Mezőkovácsháza	304	552	748	660	660	552	392	182	12
Sarkad	244	338	378	353	386	325	249	120	10
Békés vármegye	2 345	3 786	4 217	3 524	4 756	3 727	1 865	1 432	107

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási-, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály

A Társulás tagtelepüléseire lebontva az álláskeresési járadékban részesülők száma a következő táblázat szerint alakul a 2021-2024. időszak vonatkozásában.

hónap	kirendeltség	település	férfiak	nők	Ne m	ált. iskola i végz. nélkü l	általános iskola	szakiskola	szakmunkásképző	gimnázium	szakközépiskola	szakgimnázium	technikum	főiskola	egyetem	kitöltetlen	Totál
2021/Ok t	Békési Járás	BÉKÉS	477	454	931	36	345	29	258	111	98	5	17	18	14		931
2021/Ok t	Békési Járás	BÉLMEGYER	28	16	44		18	2	12	2	5	1	2	1	1		44
2021/Ok t	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	44	57	101	2	45	4	23	11	8	2		5	1		101
2021/Ok t	Békési Járás	TARHOS	13	14	27		10	0	8	6	2				1		27
2022/Ok t	Békési Járás	BÉKÉS	448	460	908	32	336	38	234	113	103	6	16	21	9		908
2022/Ok t	Békési Járás	BÉLMEGYER	26	12	38		14	1	8	3	6	1	1	3	1		38
2022/Ok t	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	36	50	86	1	31	2	24	13	10	1	3	1			86
2022/Ok t	Békési Járás	TARHOS	19	13	32		9	1	13	5	1		1	1	1		32
2023/Ok t	Békési Járás	BÉKÉS	463	426	889	27	336	40	228	108	92	5	18	24	11		889
2023/Ok t	Békési Járás	BÉLMEGYER	26	13	39		12	1	11	3	10		1	1			39
2023/Ok t	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	45	43	88	2	42	1	27	5	5	1	3	2			88
2023/Ok t	Békési Járás	TARHOS	16	13	29		9	1	12	4	2		1				29
2024/Ok t	Békési Járás	BÉKÉS	422	379	801	27	309	25	198	93	89	7	21	17	15		801
2024/Ok t	Békési Járás	BÉLMEGYER	23	16	39	1	11	2	12	4	6	1	1	1			39
2024/Ok t	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	40	48	88	3	33	3	26	10	6	2	2	2	1		88
2024/Ok t	Békési Járás	TARHOS	13	7	20		4		8	5	2				1		20

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási-, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály

Az elmúlt három évben a tagtelepüléseken az álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlásából látható, hogy a teljes létszám 8,6%-os csökkenése mellett a nyugellátáshoz közelítő életkor esetén az álláskeresői támogatásban részesülők száma 13,4% nőtt, míg minden más korcsoportban csökkent. Az emelkedésre jelentős hatást gyakorol a nyugdíjkorhatár 62 évről 65 évre emelése.

hónap	kirendeltség	település	17 év és alatta	18 - 20 év	21 - 25 év	26 - 30 év	31 - 35 év	36 - 40 év	41 - 45 év	46 - 50 év	51 - 55 év	56 - 60 év	60 év felett	Total
2021/Okt	Békési Járás	BÉKÉS	2	67	116	93	97	115	99	99	93	71	79	931
2021/Okt	Békési Járás	BÉLMEGYER		4	7	1	3	4	2	3	8	8	4	44
2021/Okt	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA		6	13	9	7	12	12	7	5	13	17	101
2021/Okt	Békési Járás	TARHOS	1	1	1	5	1	1		1	5	5	6	27
2022/Okt	Békési Járás	BÉKÉS	4	53	99	116	92	94	105	90	85	79	91	908
2022/Okt	Békési Járás	BÉLMEGYER	1		8	2	0	1	3	5	4	6	8	38
2022/Okt	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	1	8	11	8	10	9	4	6	4	6	19	86
2022/Okt	Békési Járás	TARHOS		0	1	4	2	2	2	2	5	7	7	32
2023/Okt	Békési Járás	BÉKÉS	1	47	113	95	85	100	110	85	80	81	92	889
2023/Okt	Békési Járás	BÉLMEGYER		2	7	5	4	2	2	1	5	3	8	39
2023/Okt	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA		2	11	10	5	10	9	8	5	3	25	88
2023/Okt	Békési Járás	TARHOS		1	2	5		2	4	2	3	7	3	29
2024/Okt	Békési Járás	BÉKÉS	1	38	110	88	73	78	98	73	74	62	106	801
2024/Okt	Békési Járás	BÉLMEGYER			4	1	4		5	3	7	5	10	39
2024/Okt	Békési Járás	KÖRÖSTARCSA	1	3	7	11	5	10	7	10	8	5	21	88
2024/Okt	Békési Járás	TARHOS		0		3	1	4	2		1	3	6	20

A munkanélküliség minden korcsoportot veszélyeztet, ezért a lakosság részére Békés városban nagy segítség a közfoglalkoztatásban való részvétel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőknek törvényi előírásként egy év alatt 30 nap foglalkoztatási jellegű jogviszonyt kell teljesíteniük az ellátásra való jogosultságért, amelyre a közfoglalkoztatás is lehetőséget jelent. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszabb ideje eredménytelen.

Békés Város Önkormányzata igyekszik minél magasabb létszámban a jogszabályi feltételeknek megfelelő álláskeresőket bevonni a közfoglalkoztatásba, mely foglalkoztatással egyidejűleg a családok anyagi helyzetén próbál segíteni. A közfoglalkoztatás elsődleges célja olyan munka biztosítása, amely karbantartja a munkaerőt és értéket teremt. Célunk, hogy a közfoglalkoztatás keretén belül biztosítsunk munkalehetőséget azoknak, akiknek munkaerejére a piacgazdaságnak pillanatnyilag nincs szüksége, mindenki számára elérhetővé tesszük a munkát, a tanulást, a piacgazdaságba való visszatérés lehetőségét.

Békés Város Önkormányzatánál a következő táblázat által tartalmazott átlagléttszámmal zajlottak a közfoglalkoztatási programok:

Program megnevezése	2021. éves átlagléttszám	2022. éves átlagléttszám	2023. éves átlagléttszám
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	78	48	48
Országos közfoglalkoztatás	8	8	8
Start-munkaprogram, mezőgazdasági programelem	6	5	5
Start-munkaprogram, szociális programelem	30	28	24
Start-munkaprogram, helyi sajátosságokra programelem	5	5	5

Forrás: önkormányzat saját adatai

Békés Város Önkormányzata a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretein belül évről-évre képzési lehetőséget is tud biztosítani, ahová a városunkban élő álláskeresőket vontuk be, próbálva ezzel utat nyitni számukra a szabad munkaerő piac felé.

2021-ben 40 fő beiskolázására került sor belépés a digitalizált munka világába, élelmiszer bolti eladó és személy- és vagyonőr képzéseken. A 2022-es évben 39 fő tett sikeres vizsgát betanított szociális segítő, gyalogkíséretű targonca-kezelő + vezetőüléssel targonca-kezelő képzésen, illetve traktoralapú univerzális földmunkagép-kezelői képzésen. 2023-ban 30 fő teljesítette a ruházati eladó, illetve a gyalogkíséretű targonca-kezelői képzést + vezetőüléssel targonca-kezelői képzést.

II. 2. Pénzbeli és természetbeni ellátások

A munkanélküliség problémáján túl a lakosság szociális helyzete is komoly felelősséget ró az Önkormányzatokra, hiszen igen magas a szociális hálóba kapaszkodó családok száma. A szociális háló feladata elsősorban a társadalom szerényebb életkörülmények közé szorult tagjainak, az önmagukat vagy családjukat átmenetileg vagy tartósan, különféle okokból eltartani képtelen emberek támogatása. A szociális ellátásban a legtipikusabb élethelyzetek az öregség, a betegség, a rokkantság és a jövedelemhiány.

A lakosság szociális helyzete komoly felelősséget ró az ügyintézésre, hiszen igen magas a szociális hálóba kapaszkodó családok száma. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások és a természetben nyújtott szociális ellátások részben államigazgatási, részben önkormányzati hatósági hatáskörként jelennek meg.

A Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény több szakaszában is módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.). 2015. március hó 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult, az állam és a települési önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. Ezen időponttól az Szt. csak az állam által kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, amely ellátások nyújtása főként a járási hivatalok feladat- és hatáskörébe tartozik.

Az Szt. 2015. március hó 1. napjától hatályos 45. § (1) bekezdése értelmében Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A központi jogszabályok által teljesen új alapokra helyezett szociális támogatási rendszer olyan nagymérvű változást eredményezett az önkormányzatok tekintetében, amely miatt új rendelet megalkotását láttuk célszerűnek. Az Szt. 134/E. §-ában foglalt kötelezettségnek eleget téve Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2015. február 28-ig megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alap- és szakosított ellátások térítési díjáról szóló 6/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Helyi Rendelet) megalkotása során célul tűztük ki, hogy az akkor hatályos jogszabályok alapján ellátásban részesülők köre és az ellátások tartalma lehetőleg megmaradjon, és a 2015. február hó 28-án ellátásra jogosultak számára minimalizáljuk azt a változást, ami az új alapokra helyezett szociális támogatási rendszerből származik. A települési támogatás keretein belül 2015. március hó 1. napjától

- a megszűnő lakásfenntartási támogatás helyett önkormányzati lakásfenntartási támogatás,
- a megszűnő méltányossági ápolási díj helyett önkormányzati ápolási díj,
- a megszűnő méltányossági közgyógyellátás helyett önkormányzati gyógyszerköltség támogatás,
- a megszűnő adósságkezelési szolgáltatás helyett önkormányzati adósságkezelési szolgáltatás

jogcímen szabályoztuk ellátásainkat. Az önkormányzati segély változatlan néven került szabályozásra, a települési támogatás egyik jogcímeként (az ellátás neve 2021. november hó 1-től települési krízistámogatásra módosult).

A képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartozó ellátások igénybevételének alakulását a következő táblázatok mutatják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások	2021. (fő)	2022. (fő)	2023. (fő)
önkormányzati lakásfenntartási támogatás	402	355	267
önkormányzati adósságkezelési szolgáltatás	4	1	1
önkormányzati gyógyszerköltség támogatás	249	248	188
települési krízistámogatás	175	124	112
köztemetés	15	16	22
rekreációs támogatás	522	686	601
kommunális adó támogatás	35	46	47
otthoni szakápolás	14	17	11

Forrás: önkormányzat saját adatai

III. Szociális szolgáltatások

Az Szt. 56. §-a értelmében a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások az alábbiak:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás
- az egyéb speciális szociális intézmény.

A 10.000. főnél magasabb lakosságszámú Békés városban az Szt. 86. §-a értelmében a települési önkormányzat kötelezettségei az alábbi személyes gondoskodás nyújtására terjednek ki:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- idősek nappali ellátása,
- pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- szenvedélybetegek nappali ellátása,
- hajléktalan személyek nappali ellátása.

Ezen ellátások biztosítása mellett Békés városban a következő szociális alap- és szakosított ellátások vannak biztosítva:

- támogató szolgáltatás (BVSZSZK),
- pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás (BVSZSZK),
- szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás (Mentálhigiéné Egyesület),
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Mezőberényi Városi Humánsegítő Szolgálat),
- hajléktalan személyek átmeneti szállása (BVSZSZK).

A szociális aspektus megjelenése során sok esetben állítja kilátástalan helyzet elé a szociális szakembereket a gyermekes családok átmeneti lakástalansága. A lakhatás hiánya miatt nehéz helyzetbe került békési családok segítése iránt elkötelezett Baptista Szeretetszolgálat Baptista Integrációs Központja épületet vásárolt Békés Város Önkormányzatától, ahol az országos

Intézményfenntartó Központ fenntartásában a Csillagmajor Családok Átmeneti Otthona 20 férőhellyel családok átmeneti otthona szolgáltatást végez, ahol 12 férőhely vonatkozásban ellátási szerződés van hatályban Békés Város Önkormányzatával. Az ellátási terület Magyarország közigazgatási területe.

E gyermekvédelmi ellátás jól illeszkedik a településen elérhető szolgáltatási palettába, ezért került megemlítésre a szociális szolgáltatási koncepcióban.

A következő táblázat a Társulás székhelyén, Békés városban nyújtott szociális alap- és szakosított ellátásokat foglalja össze.

Ellátás megnevezése	Ellátást nyújtó fenntartó/szolgáltató
étkeztetés	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK • Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió, Segítő Szolgálat
házi segítségnyújtás	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK, • Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió, Segítő Szolgálat
családsegítés	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
időskorúak nappali ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
fogyatékos személyek nappali ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK • „ÉRME” Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány, Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény, Harmóniaház
pszichiátriai betegek nappali ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Mentálhigiénés Egyesület, Békési Mentálhigiénés Szolgálat • „ÉRME” Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány, Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény, Harmóniaház • Szent Lázár Alapítvány, Kreatív Ház Pszichiátriai Nappali Ellátó és Foglalkoztató Intézmény
szenvedélybetegek nappali ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Mentálhigiénés Egyesület, Békési Mentálhigiénés Szolgálat
hajléktalan személyek nappali ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
támogató szolgáltatás	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	<ul style="list-style-type: none"> • Mentálhigiénés Egyesület, Békés Mérték Közösségi Ház
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	<ul style="list-style-type: none"> • Városi Humánsegítő Szolgálat, Mezőberény
hajléktalan személyek átmeneti szállása	<ul style="list-style-type: none"> • Társulás, BVSZSZK
idősek otthona	<ul style="list-style-type: none"> • Békési Református Egyházmegye, Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ
támogatott lakhatás	<ul style="list-style-type: none"> • Szent Lázár Alapítvány, Kreatív Ház – Eszter Háza, Lázár Háza

A feladatellátás módja

Békés Város Önkormányzata a gyermekvédelmi- és szociális feladatokat a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ (a továbbiakban: BVSZSZK) keretein belül látja el.

A Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás (a továbbiakban: Társulás) 2013. július hó 1. napján jött létre, jogi személyiséggel rendelkező társulásként. A Társulás tagjai Békés Város Önkormányzata és Tarhos Község Önkormányzata voltak, amely tagság 2024. január hó 1-től kibővült Bélmegyer és Köröstarcsa települések önkormányzataival. A Társulás részéről a BVSZSZK által a tagok vonatkozásában biztosított feladatok:

- Bélmegyer: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása,
- Köröstarcsa: gyermekjóléti szolgálat, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása,
- Tarhos: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása.

A Társulási megállapodás 13. a. pontja alapján a társulás tagtelepülésein lakóhellyel rendelkező személyek számára a szolgáltatások a társulási megállapodás alapján ingyenesen vagy térítési díj alapján vehetők igénybe. A térítési díjak fenntartó általi megállapításának jogát a székhelytelepülés, vagyis Békés Város Önkormányzata gyakorolja, az Szt. 92. § (1) bekezdésének b) pontja alapján.

Békés Város Önkormányzata az alábbi ellátásokra kötött ellátási szerződést szociális szolgáltatóval nyújtó szolgáltatóval:

Szolgáltató megnevezése	Szolgáltatás megnevezése	Szerződés típusa
Szent Lázár Alapítvány	pszichiátriai betegek nappali ellátása (90 férőhely)	határozatlan
Mentálhigiénés Egyesület	szenvedélybetegek közösségi ellátása (54 fő)	határozatlan
Mentálhigiénés Egyesület	szenvedélybetegek nappali ellátása (10 férőhely)	határozatlan

A város területén működő egyházi és civil fenntartású intézmények is mind magas szakmai színvonalon biztosítják szolgáltatásaikat az ellátást igénybevevők részére.

Működési engedély – Szolgáltatói nyilvántartás

2013. november hó 30-ig a szociális- és gyermekvédelmi alapszolgáltatások az arra jogosult szerv által kiadott működési engedély birtokában voltak megkezdhetőek és folytathatóak. 2013. december 1. napján lépett hatályba a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet, amely a működési engedély helyett szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatról rendelkezik. A szolgáltatói nyilvántartás engedélyesenként tartalmazza az Szt.-ben meghatározott adatokat.

A Konceptióban említett ellátásoknál, ha annak folytatását működési engedély birtokában kezdték, e tényre, a jelenleg hatályos adatoknál a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatokra történik hivatkozás.

III. 1. A Társulás tagjai részére nyújtott szociális alapszolgáltatások

III. 1. 1. Étkeztetés

Az Szt. 62. §-a értelmében étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Békés Város Önkormányzata 2005. január hó 1-től rendelkezik működési engedéllyel az étkeztetés vonatkozásában. 2008. május hónaptól Tarhos községben is biztosítjuk az ellátást, 2013-tól a társulási megállapodás alapján. Bélmegyer és Köröstarcsa településeken az étkeztetés biztosításának kezdete 2024. január hó 1. A szolgáltatást igénylők ellátási kérelmét a BVSZSZK igazgatója bírálja el. Az étkeztetésért térítési díjat kell fizetni, melynek mértékét az igénybevevők jövedelmi viszonyai határozzák meg (terhelhetőségi határ).

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alap- és szakosított ellátások térítési díjáról szóló 6/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Helyi Rendelet) 59. § (1) bekezdése szerint étkeztetést annak a szociálisan rászoruló személynek kell biztosítani, aki

- a 65. életévét betöltötte,
- 65 év alatti, de önmaga vagy eltartottja ellátásra csak segítséggel képes,
- nyugdíjszerű ellátásban részesülő aktív korú személy,
- fogyatékkal élő gyermeket nevel,
- fogyatékos, pszichiátriai- vagy szenvedélybeteg,
- baleset, sérülés, betegség, rendkívüli élethelyzet miatt nem tudja magát, illetve családtagjait ellátni,
- hajléktalanszállón lakó hajléktalan,
- idős személyek nappali ellátásában részesül.

A Helyi Rendelet rögzíti a jövedelemhatárokat a Társulás minden tagja vonatkozásában. A jövedelemhatárok szabályozásának jellege és összege településenként eltérő, a későbbiekben azonban az egységesítésre törekszünk.

Bélmegyer Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról 5/2015.(II.28.) önkormányzati rendelete 18. §-a alapján a települési önkormányzat a személyes gondoskodás körében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik, akik megfelelnek az Szt. 62. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, különösen akik az étkeztetést önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani:

- a) kora miatt, aki 70. életévét betöltötte;
- b) egészségi állapota miatt, aki mozgásában korlátozott, krónikus, vagy akut megbetegedése miatt önmaga ellátásáról – részben vagy teljesen – nem tud gondoskodni;
- c) fogyatékosága miatt, aki a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény alapján fogyatékosági támogatásban részesül;

- d) pszichiátriai betegsége, illetve szenvedélybetegsége miatt, aki fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igényel, önmaga ellátására részben képes;
- e) hajléktalansága miatt, aki bejelentett lakóhellyel nem rendelkezik, kivéve azt, akinek bejelentett lakóhelye a hajléktalan szállás.

Köröstarcsa község képviselő testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete 21. §-a alapján Köröstarcsa településen szociális étkeztetésre jogosult az a személy, aki:

- hajléktalan,
- elemi kár miatt otthona, lakása használhatatlanná vált,
- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, egyedül él és az egészségi állapota szociális rászorultságot igazolt,
- egészségi állapota miatt önellátásra időszakosan részben vagy teljes egészében képtelen
- házi gondozásban részesül,
- jelzőrendszeres házi gondozásban részesül,
- fogyatékosági támogatásban részesül,
- vak személyi járadékban részesül,
- időskorúak járadékában részesül,
- felnőttkorban emelt összegű családi pótlékban részesül,
- rokkantsági járadékban részesül,
- szenvedélybeteg – ha gyógykezelésben részesül,
- egészségkárosodásának mértéke legalább a 40%-ot elérte.

Tarhoson a Békésen szabályozott feltételrendszer szerint történik a hozzáférés.

Az ellátottak köre túlnyomó többségben egyedülálló, hatvan év feletti személy. Egészségi állapotukra jellemző, hogy több krónikus betegség együttes megléte nehezíti életüket. Lakóhelyük elhelyezkedése alapján elsősorban belterületi lakosok, de az étkezést igénybe vevők között a külterületi, tanyás térségben lakó ellátottak aránya is jelentős. Jövedelmi viszonyaikra jellemző, hogy többségük nyugdíjszerű jövedelemmel rendelkezik, de többen vannak olyanok is, akiknek egyetlen jövedelemforrása valamely szociális jellegű pénzbeli ellátási forma.

A szociális étkeztetésben részesülő személyek kétharmada egészségi és fizikai állapota miatt a szolgáltatást házhozszállítással veszi igénybe. Egyre inkább az alacsony jövedelemmel rendelkező réteg igényli a szolgáltatást.

Étkeztetés, Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ (ellátott, fő)				
Település	2021. év	2022. év	2023. év	2024.10.31.
Békés	179	184	197	192
Bélmegyer	-	-	-	75
Köröstarcsa	-	-	-	72
Tarhos	36	44	42	37

Szolgáltatásra várakozók száma 2024. október 31-én: 0 fő

Békés városban 2009. október hó 26. napjától étkeztetést nyújt a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió (MPE OCM) Segítő Szolgálat, határozatlan idejű működés engedély alapján.

A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió (MPE OCM) 1996-ban kezdte meg szervezeti formában a működését, s nyújt azóta is segítő kezet a társadalom legkiszolgáltatottabb rétegeinek. Több mint negyedévszázados működéssel a szükségleteket folyamatosan figyelemmel kísérik, azok megválaszolására széleskörű megoldásokat kínálnak.

Az étkeztetés vonatkozásában az engedélyezett ellátotti létszám 1.804 fő.

Étkeztetés, Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió (fő)				
Település	2021. év	2022. év	2023. év	2024.10.31.
Békés	791	848	806	718
Békéscsaba	234	210	155	127
Doboz	189	176	155	120
Elek	40	25	20	3
Gyula	832	720	560	351
Kamut	1	0	1	3
Kétegyháza	1	3	1	1
Kétsoprony	14	12	10	10
Köröstarcsa	0	5	0	2
Kötegyán	6	6	3	0
Méhkerék	11	10	8	1
Mezőberény	130	109	42	28
Murony	2	0	2	2
Okány	26	21	13	0
Sarkad	190	139	66	4
Szabadkígyós	139	139	128	119
Telekgerendás	6	4	1	1
Újkígyós	478	454	425	396

Szolgáltatásra várakozót 2024. október 31-én nem tartottak nyilván.

III. 1. 2. Házi segítségnyújtás

Az Szt. 63. §-a értelmében házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet.

A házi segítségnyújtási feladatokat valamennyi települési önkormányzatnak biztosítania kell. A Társulás e feladatot a BVSZSZK útján biztosítja minden tagtelepülésen. A szolgáltatás igénybevételének leggyakoribb oka az egészségi állapotban bekövetkező változás, melyet sem az igénybe vevő, sem a hozzátartozók nem képesek önerőből kompenzálni. Az ellátottak többsége egyedül él, hozzátartozóikkal többnyire nincs, vagy megromlott a kapcsolatrendszerük.

➤ **Szociális segítség keretében:**

- takarítás, (hálószobában, fürdőszobában, konyhában, illemhelyiségben),
- mosás-vasalás,
- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében),
- segítségnyújtás az ételkészítésben és az étkezés előkészítésében,
- mosogatás,
- ruhajavítás,
- közkútról, fűrkútról vízfordás,
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása, kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel,
- télen hó eltakarítás és síkosságmentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés,
- segítségnyújtás vészhelyzet kialakulásának megelőzésében, és a kialakult vészhelyzet elhárításában,
- szükség esetén, a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

➤ **Személyi gondozás keretében:**

- segítőkapsolat kialakítása és fenntartása,
- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás,
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése,
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés,
- ügyintézés, az ellátott érdekeinek védelmében

Ezen belül, a gondozási- és ápolási feladatok körében:

- mosdatás, fürdetés, öltöztetés,
- ágyazás, ágyneműcsere,
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztántartása, kezelése,
- haj, arcszőrzet ápolás,
- száj-, fog-, protézis- és körömápolás, bőrápolás,
- folyadékpótlás, étkeztetés,
- mozgatás ágyban,
- decubitus megelőzés, felületi seb kezelés, sztómazsák cseréje,
- vérnyomás- és vércukor mérése,
- hely és helyválttatás segítése lakáson belül és kívül,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés, használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás,
- együttműködés a háziorvosi szolgálattal (terápia követés, orvoshoz kísérés, orvos kihívása, gyógyszer íratás, kiváltás, adagolás, ellenőrzés)

Házi segítségnyújtás, Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ (fő)				
Település	2021.	2022.	2023.	2024.10.31.
Békés	69	67	61	64
Bélmegyer	-	-	-	14
Köröstarcsa	-	-	-	47
Tarhos	8	9	7	7

A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat 2009. május hó 15-től végez házi segítségnyújtást, határozatlan időre szóló működés engedély alapján. A házi segítségnyújtásban ellátható személyek száma 399 fő, ezen belül a személyi gondozásban ellátható személyek legmagasabb száma 150 fő.

Házi segítségnyújtás, MPEOCM (fő)				
Település	2021. év	2022. év	2023. év	2024.10.31.
Békés	212	207	200	150

Az ellátási forma iránti igények az utóbbi években változóak voltak, hol növekedő, hol csökkenő tendenciát mutattak.

A házi segítségnyújtás tekintetében az ellátási hálózat jól kiépített, többnyire valamennyi szükségletet ki tud elégíteni a városban működő két szolgáltató. Nagyon ritkán fordul elő, hogy egy-egy ellátásra várakozó van nyilvántartva.

III. 1. 3. Család- és gyermekjóléti szolgálat

Az Szt. 64. §-a alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

2016. január hó 1. napjától a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatóval integráltan, egy szervezeti és szakmai egységben, egy szolgáltató keretében működtethető, települési szinten család- és gyermekjóléti szolgálat, járásszékhelyen család- és gyermekjóléti központ keretében. Módosult a feladatmegosztás is, a települési önkormányzatok feladatkörében maradt *a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok* biztosítása, a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz került *a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások* biztosítása.

Család- és gyermekjóléti szolgálat:

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

A család- és gyermekjóléti szolgálatot valamennyi települési önkormányzatnak biztosítania kell. Békés és Köröstarcsa település vonatkozásában a feladatot a BVSZSZK látja el.

A családsegítés a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybevevő személyes együttes munkafolyamata, amelynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre, feltéve, ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le.

A családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat, mint két szakmai egység összeolvadását követően megmaradt a felnőtt lakosság családsegítői feladatköre is, azonban egyre kevesebb kapacitással. A felnőtt lakosság számára elsősorban ügyintézés, tájékoztatás, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, érdekvédelem tevékenységet végzünk.

A gondozási tevékenység során szükséges a család helyzetének, diszfunkcióinak felmérése, a krízishelyzetek felismerése, a klienssel közösen írásban megállapodva a problémák megoldására.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzésük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve megszüntetése érdekében,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri tervet készít,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- adósságkezelés,
- települési krízistámogatás igénybeviteléhez döntéselőkészítő tevékenység.

A munkatársak közül települési jelzőrendszeri felelős kerül kijelölésre a jelzőrendszer koordinálásával kapcsolatos feladatok elvégzésére.

Családsegítés keretében az intézmény mindenkinek segítséget nyújt, aki kéri, illetve aki vonatkozásában a problémák megoldása érdekében hatóságoktól, intézményektől vagy civil

szervezetektől jelzés érkezik a szakemberek felé. A családsegítő szolgáltatás térítésmentes, az ellátás igénybevételéről a kliens dönt.

BVSZSZK, Család- és gyermekjóléti szolgálat				
Település	2021. év	2022. év	2023. év	2024.10.31.
	ellátottak száma (fő)			
Békés	603	540	666	628
Köröstarcsa	120	106	191	165

Békés, mint járasszékhely település Bélmegyer, Kamut, Köröstarcsa, Mezőberény, Murony és Tarhos települések tekintetében látja el a család- és gyermekjóléti központ feladatait. E feladatok a BVSZSZK-ban önálló intézményegység kialakításával kerülnek ellátásra.

Család- és gyermekjóléti központ:

A család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében:

- havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít,
- tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, azt érintő változásokról,
- ha a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, bevonja a szolgáltatás nyújtásába.

BVSZSZK, Család- és gyermekjóléti központ				
Település	2021. év	2022. év	2023. év	2024.10.31.
	ellátottak száma (fő)			
Békés	100	103	147	97
Bélmegyer	1	0	0	0
Kamut	1	6	3	4
Köröstarcsa	19	21	17	19
Mezőberény	86	76	81	74
Murony	0	5	8	6
Tarhos	1	3	6	4

A Központ jogszabály szerinti főbb tevékenységei:

- **Kapcsolattartási ügyelet:** Célja, hogy a jogszabálynak megfelelően a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más személy részére semleges helyszínt biztosítson és lehetőséget adjon a személyes találkozások lebonyolítására. Felügyelt kapcsolattartásra gyámhivatali határozat, bírósági döntés értelmében, illetve önkéntesen valósulhat meg.
- **Készenléti szolgálat:** A készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben lévő gyermekek, szülők, családok számára telefonon nyújtott azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat ellátási területünkön egy állandóan hívható, az ügyfelek által ismert telefonszám biztosításával lett megszervezve úgy, hogy a készenléti ügyeletet ellátó munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani. A készenléti szolgálat telefonszáma: 06 20 619 7071
- **Utcai és lakótelepi szociális munka** Az utcai és - helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi - szociális munka célja a magatartásával testi, lelki, értelmi

fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése. A lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásában részesítésének kezdeményezése, illetve szabadidős programok szervezése.

- **Szociális diagnózis:** 2018. január 1-től kötelező a járásszékhely központoknak szociális diagnózist készíteni, melynek megvalósításában az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében egy fő szociális diagnózis felvételi szakértő alkalmazására nyílt lehetőség. A diagnózis elkészítésére való felkérést minden járási szolgáltatónak továbbítania kellett azon kliensek esetén, akik
 1. a család-és gyermekjóléti szolgáltatónál megkötött megállapodás alapján nyújtott esetkezelés során a szolgálat szolgáltatásain kívül egyéb szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - igénybevétele látszik szükségesnek az egyén és családja támogatására,
 2. az egyén közvetlenül a család-és gyermekjóléti központnál kér segítséget problémái megoldásában - ide nem értve a központ speciális szolgáltatását igénylőket,
 3. a család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ munkatársa egy igénylője vonatkozásában annak elkészítését kéri,
 4. a Szt.64.§ (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagja kezdeményezi a diagnózis elkészítését.2023-ban 8 (2022: 8) diagnózis felvételére került sor, mely 24 főt érintett.

- **Egyéb probléma-specifikus szolgáltatások**

- **Mediáció:** A mediáció egy olyan közvetítői tevékenység, konfliktuskezelési technika, amely során külső, pártatlan közvetítő (mediátor) segíti a vitás feleket abban, hogy konfliktusaikat tárgyalásos úton rendezzék úgy, hogy mindkét fél számára elfogadható, és betartható megállapodás szülessen. A mediátor feladata, hogy a folyamatot irányítsa, és a feleket segítse a megoldások keresésében. Lényeges szempont, hogy az intézményünkben tartott mediáció alkalmával a mediátornak a gyermek érdekeit szem előtt tartva kell a felek megállapodását elősegítenie. Nagy előnye, hogy a kliensek - ellenben a bírósági „kényszerítő” helyzettel - önkéntesen vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. Az intézménynél két okleveles mediátor áll a kliensek rendelkezésére.
- **Családterápia:** Igény szerint, az intézményi megkeresést követően lehetőség van családkonzultáció igénybevételére a családon belüli működési zavarok, konfliktusok kezelésére, megoldására. A családkonzultáció egy olyan módszer, ahol a segítők az egész család működését figyelik. Párkapcsolati probléma esetén mindkét felet meghallgatják. Nem adnak tanácsot, nem hibáztatnak senkit, de érzékeltetik a családtagokkal, hogy ki hogyan hat a másikra. Igyekeznek kiigazítani a kapcsolatrendszer zavarait oly módon, hogy a család saját erőforrásait használja a problémamegoldásra.
- **Tanácsadás:**
 - **Jogi tanácsadás:** az 5630 Békés, Széchenyi tér 15. szám alatt, előzetes időpont-egyeztetés alapján lehetőség van ügyvéddel konzultálni. A tanácsadás keretén belül lehetőségük van gyermekelhelyezéssel, válással, vagyoni megosztással, gyermektartásdíj hátralékkal, lakhatási problémákkal kapcsolatos tanácsot, segítséget kérni, illetve egyéb jogi

dolgozókban is tanácsot kaphatnak az ügyfelek. A tanácsadás járási szinten igénybe vehető.

- **Pszichológiai tanácsadás:** az 5630 Békés, Széchenyi tér 15. szám alatt, valamint a mezőberényi Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat telephelyén klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológustól kaphatnak segítséget a kliensek gyermeknevelésben, szülő és gyermek közti konfliktus megoldásában, gyermekintézménybe való beilleszkedési-, és magatartásbeli problémában, válás, gyász feldolgozásában, illetve egyéb más probléma megoldásában is. Szükség szerint terápiás kezelésre is lehetőség van.
- **Javaslatétel hatósági intézkedésre:** A család- és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek
 - védelembe vételére
 - megelőző pártfogására
 - ideiglenes elhelyezésére
 - nevelésbe vételére
 - családba fogadására
 - harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére
 - részére családba fogadó gyám kirendelésére
 - tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására
 - leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására
 - vonatkozásában járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására
- **Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás:** Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti:
 - a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedésben, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
 - a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában
 - a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását
 - a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában
 - prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
 - a jelzőrendszer működését.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik. A miniszter a módszertant az általa vezetett minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi, valamint gondoskodik annak folyamatos frissítéséről.

III. 1. 4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Szt.65. §-a értelmében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A szolgáltatás fokozza az ellátást igénybe vevő biztonságérzetét, rugalmasan reagál az ellátottak szükségleteire, anélkül, hogy a rászorultság érzését váltaná ki bennük. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a 2010. évtől önként vállalt feladat. 2010-től 2013. június 30-ig a szolgáltatás a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által pályázat keretében elnyert működési támogatásból volt finanszírozott. A 2014. évtől a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal évente kötött ellátási szerződés keretében és támogatásával biztosított a szolgáltatás.

Az ellátás Békés város vonatkozásában a Mezőberény Város Önkormányzata által fenntartott Városi Humánsegítő Központ szolgáltatásával kerül biztosításra. A segélyhívás a SzocioNet Liget Otthonban található diszpécserközpontba érkezik, ezt követően a készenlétes gondozónő 15 percen belül a helyszínre érkezik. A nap huszonnégy órájában készenlében lévő szolgálat nagy biztonságot nyújt az arra rászorulóknak számára. Békésen, Tarhoson és Köröstarcsán van jelzőkészülék kihelyezve, az igényeket a BVSZSZK-nál lehet jelezni.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás - Városi Humánsegítő központ, Mezőberény			
Település	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)
Békés	8	8	8

A Békés városban a Farkas Gyula utca 2. szám alatt található, idősek otthona szociális szakellátást biztosító intézménynél 2023. május hó 1-jén fenntartóváltás történt, az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Vármegyei Kirendeltsége (székhely: 5600 Békéscsaba, Kétegyházi út 2.) helyett a Békési Református Egyházmegye (székhely: 5537 Zsadány, Béke u. 54.) fenntartásában működik, Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ néven. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a továbbiakban a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság biztosítja.

III. 1. 5. Közösségi ellátások

Az Szt. 65/A. §-a értelmében közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, illetve alacsonyküszöbű ellátás.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

III. 1. 5. 1. Pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ 2005. óta foglalkozik pszichiátriai betegek közösségi ellátásával Békés városban. A Békési Kistérségben 2007. február 1. óta további hat településen (Mezőberény, Kamut, Murony, Tarhos, Bélmegyer, Köröstarcsa), illetve 2012. január 1-től már Dobozon és Csárdaszálláson is ellátják a betegeket, ezáltal nemcsak a békési járást lefedve, azon túl is nyújtják a szolgáltatást. 2024. október hó 31-én a szolgáltatásra várakozót nem tartottak nyilván.

BVSZSZK, pszichiátriai betegek közösségi ellátása, településenként (fő)			
Település	2021.	2022.	2023.
Békés	30	34	32
Bélmegyer	6	6	6
Csárdaszállás	2	2	2
Doboz	4	1	2
Kamut	2	2	3
Köröstarcsa	3	3	2
Mezőberény	6	6	5
Murony	2	2	2
Tarhos	5	5	5
Összesen	60	63	59

III. 1. 5. 2. Szendélybetegek közösségi ellátása

A Békési Mentálhigiénés Egyesület a 2016. évben, befogadási pályázat keretén belül 54 főre emelhetette a finanszírozott közösségi férőhelyszámát, amely teljes létszám vonatkozásban ellátási szerződés van hatályban Békés Város Önkormányzatával.

A szenvedélybetegek közösségi ellátásának célja a Békési Kistérség településein élő, F10-F19 kóddal rendelkező, illetve e diagnózisokba nem besorolható, szenvedélybetegek közösségi ellátás keretében történő gondozása, a komplex pszicho-szociális rehabilitáció elősegítése kistérségben. A közösségi ellátás az önkéntességre alapul és speciális segítő programokat,

szolgáltatásokat nyújt; felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő, lakossági és családi programok; eseti pályázati támogatásból az alacsonyküszöbű és ártalomcsökkentő szolgáltatásokat.

Mentálhigiénés Egyesület - szenvedélybetegek közösségi ellátása, az ellátottak száma településenként (fő)				
Település	2021.	2022.	2023.	2024.10.31.
Békés	41	41	46	41
Bélmegyer	4	4	3	3
Doboz	4	7	7	6
Kamut	1	1	1	0
Köröstarcsa	8	7	9	10
Mezőberény	1	1	0	0
Murony	0	1	1	0
Tarhos	4	4	4	3
Összesen	63	66	71	63

III. 1. 6. Támogató szolgáltatás

Az Szt. 65/C. §-a szerint a támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2005-ben kötelező feladatként jelölte meg a 20.000 fő lakosságszámot meghaladó települések számára a támogató szolgálat ellátását. A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet hatálybalépésével két pályázati cikluson keresztül államilag támogatott pályázati rendszerben működött, majd ebből kikerülve normatív feladat-finanszírozásúvá vált.

Békés város területén a BVSZSZK által működtetett Támogató Szolgálat látja el a feladatokat, az ellátási terület a békési járás teljes területe. A fogyatékkal élők tekintetében kiemelt fontosságú a Szolgálat további működtetése, hiszen önálló életvitelük folytatásához elengedhetetlen az általa biztosított segítségnyújtás. A fogyatékos gyermekek állapotuknak megfelelő oktatási intézménybe szállítása, a fogyatékos felnőttek munkába járása, ügyeik intézése, és egyéb, a napi életvitelhez szükséges feladatok megvalósítása a Támogató Szolgálat szolgáltatásai által válnak elérhetővé. A szolgáltatás iránt - *a létszám adminisztrációs rendezését követően is* - állandó a kereslet a szociálisan rászorult, illetve szociálisan nem rászorult ellátottak között egyaránt. Legtöbbször iskoláskorú gyermekek és az idősebb, nyugdíjas korosztály veszi igénybe a szállítást, a mindennapos iskolába járás, munkába járás, idősek klubjába járás biztosítása miatt, napközben pedig orvoshoz való eljutásban veszik igénybe a gépjárműveket, melyek több ezer km-t tesznek meg minden hónapban.

Támogató szolgáltatás					
Ellátást nyújtó	Szerződött/teljesített feladategységek száma				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.10.31.
Társulás/BVSZSZK	107 fő	102 fő	108 fő	98 fő	75 fő
Teljesítés (%)	4066/4337	4066/4503	4066/4481	4066/6224	4066/4785

A szolgáltatásért térítési díjat kell fizetni:

- rászorulóknak esetében
 - személyi segítség 300 Ft/óra
 - szállítószolgálat 150 Ft/km
- nem rászorulóknak esetében
 - személyi segítség 500 Ft/óra
 - szállítószolgálat 400 Ft/km

Rászorultság alapján lehetőség nyílik

- a személyi segítségért járó óradíj mérsékelésére, vagy rászorultság esetén annak elengedésére,
- több fő rendszeres szállítása (legalább heti egy alkalom) vagy 100 kilométeren túli távolság esetén a szállítási díj mérséklésére, a jövedelmi viszonyok és a szállítás indokának figyelembevételével.

A Helyi Rendelet alapján a támogató szolgáltatás térítési díja rendkívüli esetekben mérsékelhető:

- az ügyfél olyan ellátás igénybevétele miatt kéri a szállítást, ami helyben nem biztosítható (pl. speciális orvosi centrumba szállítás)
- az ügyfél 100 km-t meghaladó szállítást igényel
- az ellátást igénylő rendkívüli élethelyzete, krízishelyzete indokolja (átmeneti jövedelem-kiesés, betegség)
- a térítési díj mérséklése lehetséges oly módon is, hogy az ellátottat kísérő hozzátartozó szállításáért a szolgálat térítési díjat nem számol fel

A Támogató Szolgálat a fent említetteken túl térítésmentes tanácsadást is végez, melyet egyre többen igényelnek. Az ellátottak részére tájékoztatást nyújtanak a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokról és szolgáltatásokról, azok hozzáférhetőségéről és az igénybevétel szabályairól.

A fogyatékossgal élők tekintetében kiemelt fontosságú a támogató szolgálat további működtetése, hiszen önálló életvitelük folytatásához elengedhetetlen az általa biztosított segítségnyújtás. A fogyatékkal élő gyermekek állapotuknak megfelelő oktatási intézménybe szállítása, a fogyatékkal élő felnőttek munkába járása, ügyeik intézése, és egyéb, a napi életvitelhez szükséges feladatok megvalósítása a támogató szolgáltatás igénybevételével válnak elérhetővé.

III. 1. 7. Nappali ellátás

Az Szt. 65/F. §-a értelmében a nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- az Szt. 93. § (4) bekezdése szerinti kivétellel a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosított lehetőség a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - *ide nem értve az idős személyeket* - napközbeni étkeztetését.

III. 1. 7. 1. Idősek nappali ellátása

A települések lakosságszámának elemzésekor megállapítható, hogy míg az összlakosság száma csökken, az időskorúak száma emelkedik, tehát jellemzően előregedő települések.

Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj és a társadalombiztosítási saját jogú nyugellátás. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj és a baleseti hozzátartozói nyugellátások.

A jövedelemmel nem rendelkező időskorúak részére időskori járadék állapítható meg, amely feladat vonatkozásában a hatáskört 2013. január 1-től a járási hivatalok gyakorolják.

A 2011. január hó 1. napjától hatályos törvényi változások nyomán lehetőség nyílt a nappali ellátást nyújtó intézményekben demens személyek fogadására. Mivel az idősök nappali ellátásának keretei között működő klubok tagjai között voltak a demenciát igazoló szakvéleménnyel rendelkező személyek, 2011. április hó 1. napjától az Idősök Nappali Intézményeinek működési engedélyei módosításra kerültek oly módon, hogy a változatlan ellátotti létszámon belül demens személyek ellátását is biztosítani tudják.

A Társulás által ellátott idősök nappali ellátása az alábbi telephelyeken valósul meg:

- 5630 Békés, Jantyik u. 1.
- 5630 Békés, Szarvasi u. 40/1.
- 5630 Békés, Dózsa György u. 36/1.
- 5630 Békés, Csallóközi u. 40.
- 5643 Bélmegyer, Petőfi u. 2.
- 5622 Köröstarcsa, Kossuth tér 2.
- 5641 Tarhos, Petőfi u. 1/1.

Ezen ellátási formában az intézmények minden igényt kielégítenek, a férőhely a demens személyek ellátásával együtt 204 fő, férőhelyre váró személy nincs.

BVSZSZK - Idősök nappali ellátása				
Település	Ellátottak száma (fő)			
	2021. év	2022. év	2023. év	2024. 10. hó
Békés	80	84	82	85
Bélmegyer	-	-	-	42
Köröstarcsa	-	-	-	27
Tarhos	23	23	23	25

BVSZSZK - Idősök nappali ellátásán belül demens személyek nappali ellátása				
Település	Ellátottak száma (fő)			
	2021. év	2022. év	2023. év	2024. 10. hó
Békés	23	26	26	29
Bélmegyer	-	-	-	nyilvántartásba való bejegyzés folyamatban
Köröstarcsa	-	-	-	
Tarhos	7	7	7	7

III. 1. 7. 2. Hajléktalan személyek nappali ellátása

A Társulás 20 férőhellyel működteti a hajléktalan személyek nappali ellátását a Napkelte Hajléktalanok Nappali Melegedője és Átmeneti Szállásán. Az ellátási terület külön megállapodás alapján Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Csárdaszállás, Murony, Kamut, Bélmegyer, Tarhos, Hunya, Gyomaendrőd közigazgatási területe. A nappali melegedő, mint a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény, hétnapos nyitvatartással működik, így minden nap 8-tól 18 óráig várja a klienseket.

A hajléktalanok nappali ellátásának szerepe az átmeneti szállást elutasító hajléktalan kliensek, illetve a szociálisan rászoruló személyek részére gyakorlati és komplex szolgáltatást nyújt, mely elősegíti az egészséges életvitelt, a periférikus élethelyzetből való kikerülést. Az ügyfelek segítséget kapnak ügyeik intézéséhez, valamint lehetőségük nyílik tisztálkodásra, mosásra, főzésre. A hajléktalan- illetve szociálisan rászoruló személyek szabadidős programokon vehetnek részt, továbbá egyéni mentális gondozásban is részesülnek. A Napkelte Hajléktalanok Nappali Melegedője szolgáltatásai iránt a tél közeledtével megnő az érdeklődés, de a megjelenő igények kielégíthetőek. Békés városában nem működik utcai szociális munka, tanyagondnoki szolgálat és nem rendelkezik éjjeli menedékhellyel sem, ezért a hajléktalanok nappali melegedőjének megkereső munkája a rászorulóknak részére hatványozottan fontos.

BVSZSZK – hajléktalan személyek nappali ellátása			
2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)	2024. év 10. hó (fő)
31	32	32	31

Szolgáltatásra várakozót 2024. október 31-én nem tartottak nyilván.

III. 1. 7. 3. Fogyatékkal élő személyek nappali ellátása

A fogyatékkal élő személyek nappali ellátását a Társulás a BVSZSZK-n keresztül valósítja meg, az ellátás a Derűs Ház, a Végvári Klub és a Családi Kör megnevezésű intézményekben zajlik. Az ellátás 6-8 fős csoportokban történik, figyelemmel az ellátottak életkorára és fejlettségi szintjére. Az ellátási területhez tartozik Béli-megyér, Mezőberény, Murony és Tarhos települések közigazgatási területe is.

Fogyatékkal élő személyek nappali ellátását biztosítja Békés városban az ÉRME Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány fenntartásában működő Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaház, ahol az ellátotti létszám 15 fő, az ellátási terület Békés vármegye közigazgatási területe.

Fogyatékkal élők nappali ellátása				
Intézmény	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)	2024.10. hó (fő)
BVSZSZK	50	46	52	50
Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaház	19	18	21	17

2024. október hó 31-én a BVSZSZK-nál 1 fő szolgáltatásra várakozót tartottak nyilván.

Békésen és az ellátáshoz tartozó tagtelepüléseken, Béli-megyeren és Tarhoson ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek száma az alábbi szerint alakul, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztályának nyilvántartása alapján.

Fogyatékkal élő személyek száma a fogyatékoság jellege szerint			
BÉKÉS			
Fogyatékoság jellege	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)
mozgásszervi	196	185	196
látás	118	117	118
hallás	12	9	9
értelmi	33	36	34
halmozottan	11	9	9

Fogyatékkal élő személyek száma a fogyatékoság jellege szerint			
BÉLMEGYER			
Fogyatékoság jellege	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)
mozgásszervi	10	13	13
látás	1	1	1
hallás	-	-	-
értelmi	1	1	1
halmozottan	-	-	-

Fogyatékkal élő személyek száma a fogyatékoság jellege szerint			
TARHOS			
Fogyatékoság jellege	2021. év (fő)	2022. év (fő)	2023. év (fő)
mozgásszervi	11	9	9
látás	4	3	3
hallás	-	-	-
értelmi	2	2	2
halmozottan	1	1	1

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály

A feladatellátáshoz tartozó három településen tartós betegség vagy fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban részesülők száma a következők szerint alakul:

Tartós betegség vagy fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek száma (fő)			
Település	2021. év	2022. év	2023. év
Békés	71	71	95
Bélmegyer	6	6	6
Tarhos	3	3	6

Forrás: Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály

III. 1. 7. 4. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

A pszichiátriai betegek nappali ellátását városunkban civil szervezetek, a Mentálhigiénés Egyesület, a Szent Lázár Alapítvány és az ÉRME Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány végzik.

A Mentálhigiénés Egyesület 2010. október hó 1. napjától 6 férőhellyel nyitotta meg a pszichiátriai betegek nappali intézményét. Ennek fő oka az volt, hogy a lakókörnyezetben történő közösségi gondozás több ellátott számára nem volt már elegendő az absztinencia eléréséhez, a pszichiátriai betegségek tünetmentessé tételéhez, szociális képességeinek a fejlesztéséhez. Feltétel a kérelem beadásakor a szakorvosi kapcsolattartás, a napi megjelenés és szolgáltatás- igénybevételi kötelezettség vállalása a nappali intézményben. A pszichiátriai nappali intézmény jelenleg 10 férőhelyen 10 fővel működik.

A Szent Lázár Alapítvány közhasznú civil szervezetként 1996 januárjában alakult, szakmai tevékenységét 2006-ban kezdte pszichiátriai nappali ellátó intézményként. Békés Város Önkormányzata 2007. január hó 17. napján ellátási szerződést kötött a Szent Lázár Alapítvánnyal pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátásának biztosítására, 90 férőhellyel.

Az ÉRME Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány fenntartásában működő Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaház 47 férőhellyel nyújtja Békés városban a pszichiátriai betegek nappali ellátását, az ellátotti létszám 49 fő.

Pszichiátriai betegek nappali ellátása				
Ellátást nyújtó	Ellátottak száma (fő)			
	2021.	2022.	2023.	2024. 10.hó
Mentálhigiénés Egyesület	10	10	12	10
Szent Lázár Alapítvány	90	90	90	90
Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaház	41	46	52	49

2024. október hó 31-én a szolgáltatásra várakozók száma a Szent Lázár Alapítványnál 5 fő.

III. 1. 7. 5. Szenvedélybetegek nappali ellátása

A Mentálhigiénés Egyesület 2010. október hó 1. napjától 10 férőhellyel nyitotta meg a szenvedélybetegek nappali intézményét. Az ellátás bevezetésének fő oka az volt, hogy a lakókörnyezetben történő közösségi gondozás több ellátott számára nem volt már elegendő az absztinencia eléréséhez, szociális képességeinek a fejlesztéséhez.

A nappali intézményben a szolgáltatás igénybevételének feltétele a szakorvosi kapcsolattartás, a napi megjelenés és szolgáltatás- igénybevételi kötelezettség vállalása. A szenvedélybetegek nappali intézményi ellátása 10 férőhelyen 10 fővel működik, ahol a teljes létszámra ellátási szerződés van hatályban Békés Város Önkormányzatával.

A Mentálhigiénés Egyesület a megállapodással rendelkező ellátottakon kívül több, mint 100 gyermekkel, serdülővel, fiatallal szervezett ártalomcsökkentő és prevenciós programokat iskolán belüli, és kívüli tevékenységek keretein belül. A fiatalok saját bevallása szerint a

legnagyobb probléma a dohányzásból és az alkoholfogyasztásból adódik. Emellett egyre elterjedtebb a hétvégén a party-drogok használata is.

A Békési Mentálhigiénés Szolgálat munkatársai aktív tagok a Mentálhigiénés Egyesület által koordinált Békési Kábítószerügyi Egyeztető Fórum prevenciós, kezelési pilléreinek tevékenységében.

Szenvedélybetegek nappali ellátása - Mentálhigiénés Egyesület (ellátott, fő)			
2021. év	2022. év	2023. év	2024.10. hó
10	10	13	11

III. 1. 8. Utcai szociális munka

Az Szt. 65/E. §-a értelmében utcai szociális munka keretében kell biztosítani az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedések meglétét.

Az utcai szociális munkát azon települési önkormányzat köteles biztosítani - *és a feladat ellátáshoz az a helyi önkormányzat igényelhet normatív hozzájárulást* - ahol ötvenezer főnél több állandó lakos él.

A látókörbe kerülő hajléktalan, lakhatatlan épületben élő, krízishelyzetbe kerül egyének és családok a BVSZSZK családsegítőivel, eszményekkel, illetve a hajléktalan ellátásban dolgozó kollégákkal kerülnek kapcsolatba. Komplex intézmény révén az ilyen személyek, családok részére a szakemberek megkeresik a megfelelő segítségnyújtási formát, szükség esetén nappali, illetve átmeneti ellátás is biztosítható.

III. 2. A személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások

Az Szt. 66. §-a értelmében, ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az Szt. 88. § (1) bekezdésének a) pontja alapján az állam az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv útján köteles gondoskodni a megye területén a szakosított ellátások megszervezéséről és fenntartásáról.

III. 2. 1. Ápolást, gondozást nyújtó intézmények

Az Szt. 67. §-a értelmében az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

- az idősek otthona
- a pszichiátriai betegek otthona
- a szenvedélybetegek otthona
- a fogyatékos személyek otthona
- a hajléktalanok otthona

III.2.1.1 Idősek otthona

A Békés városban a Farkas Gyula utca 2. szám alatt található, idősek otthona szociális szakellátást biztosító intézménynél 2023. május hó 1-jén fenntartóváltás történt, az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Vármegyei Kirendeltsége (székhely: 5600 Békéscsaba, Kétegyházi út 2.) helyett a Békési Református Egyházmegye (székhely: 5537 Zsadány, Béke u. 54.) fenntartásában működik, Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ néven.

Az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás ellátotti létszáma 299 fő, a finanszírozási rendszerbe általános ápolást-gondozást nyújtó jogcímen befogadott a teljes létszám, amelyre az intézmény fenntartója határozatlan időre ellátási szerződést kötött a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal. A szolgáltatás bejegyzésének hatálya az ellátás vonatkozásában jelenleg ideiglenes hatályú, 2026. év december 31. napjáig tart. Az ellátási terület Magyarország közigazgatási területe.

Az ellátottak részére az intézmény biztosítja a szükséges háziorvosi ellátást, szakorvosi ellátáshoz való hozzájutást, illetve a nővéri felügyeletet - *szakképzett nővérek foglalkoztatásával* - napi 24 órában. A lakók ellátása családi körülmények között folyik. Cél az ellátottak aktivitásának megőrzése és fejlesztése, szomatikus, pszichés szociális állapotuk, életminőségük szinten tartása, javítása. Az intézmény az ellátottak számára olyan fizikai, mentális, életvezetési segítséget nyújt, melynek során a szociális, testi és szellemi állapotnak megfelelő, egyéni bánásmódban részesülnek. A gondozást igénylő idős és egészségi állapotuk

miatt rászorult ellátottakat egyedi individuusként kezelve a bio-, pszicho-, szociális egyensúlyra törekedve valósítják meg a minőségi gondozást.

Az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátásban 2023. december 31-én 247 fő volt az ellátottak száma és 13 fő várakozót tartottak nyilván, 2024. október 31-én az ellátotti létszám 254 fő, a várakozók száma 25 fő volt.

III.2.1.2. Pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona

Településünkön pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona nem működik.

III. 2. 2. Rehabilitációs intézmények

Az Szt. 72. §-a értelmében a rehabilitációs intézmény a bentlakók önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja. Rehabilitációs intézmény:

- a pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye,
- a szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye,
- a fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye
- a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

Városunkban rehabilitációs intézmény nem működik.

III. 2. 3. Lakóotthonok

Az Szt. 85/A. §-a értelmében a lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, a külön jogszabályban meghatározott esetben tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt – ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít. A lakóotthonok típusai:

- fogyatékos személyek lakóotthona
- pszichiátriai betegek lakóotthona
- szenvedélybetegek lakóotthona

Városunkban lakóotthon nem működik.

III. 2. 4. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Az Szt. 80. §-a értelmében az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények –a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével- ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai:

- időskorúak gondozóháza
- fogyatékos személyek gondozóháza
- pszichiátriai betegek átmeneti otthona
- szenvedélybetegek átmeneti otthona
- éjjeli menedékhely

- hajléktalan személyek átmeneti szállása

A Társulás az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények közül 5 telephelyen,

- 5630 Békés, Csallóközi u. 1/2.
- 5630 Békés, Csallóközi u. 34.
- 5630 Békés, Farkas Gyula u. 3.
- 5630 Békés, Farkas Gyula u. 4.
- 5630 Békés, Farkas Gyula u. 5.

50 férőhellyel hajléktalan személyek átmeneti szállását működtet. Az Szt. 84. § (2) bekezdése értelmében a hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Az ellátási terület külön megállapodás alapján Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Csárdaszállás, Murony, Kamut, Bélmegyer, Tarhos, Hunya, Gyomaendrőd közigazgatási területe.

A hajléktalan személyek átmeneti szállásai egy lezárult Európai Unió projektnek köszönhetően teljes körű infrastrukturális átalakításon estek át 2015-ben. A megújult, modern épületek nem csupán szépek, de fenntartásuk is gazdaságosabbá vált, a rekonstrukciós fejlesztést követően csupán állagmegóvó intézkedéseket kellett eszközölni. A telephelyeken 16 lakószoba áll az ellátás rendelkezésére. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátást a BVSZSZK igazgatójához benyújtott kérelemmel lehet igényelni. A szállóra történő bekerülésre az egyén állapotától és a rendelkezésre álló üres férőhelyektől függően a kérelem benyújtását követően kerülhet sor. A hajléktalanok átmeneti szállásán nem csupán lakhatás pótlás, hanem komplex készségfejlesztés, mentális gondozási is zajlik.

A Szállók folyamatosan 100% körüli kihasználtsággal működnek, a téli időszakban előforduló várakozó kliensek ellátása a régióban működő társintézményekkel egyeztetve kerül biztosításra.

Hajléktalan személyek átmeneti szállása - BVSZSZK (ellátott, fő)			
2021. év	2022. év	2023. év	2024.10. hó
45	45	48	48

III.2.5. Támogatott lakhatás

Az Szt. 75. § (1) bekezdése alapján a támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek – ide nem értve a demens személyeket – és a szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja

- a lakhatási szolgáltatást,
- az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében a mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt
- a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételeiben való segítségnyújtást,
- az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén

- a felügyeletet
- az étkeztetést
- a gondozást
- a készségfejlesztést
- a tanácsadást
- a pedagógiai segítségnyújtást
- a gyógypedagógiai segítségnyújtást
- a szállítást
- a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtást

Az Szt. 88. § (1) bekezdés d) pontja alapján az állam az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv útján köteles gondoskodni a vármegye területén a támogatott lakhatás megszervezéséről és fenntartásáról. Az ellátás részletszabályai 2013. augusztus 1- i hatállyal kerültek a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletben (továbbiakban: R.) szabályozásra.

Városunkban a Szent Lázár Alapítvány nyújtja a szolgáltatást Magyarország közigazgatási területére kiterjedő hatállyal, pszichiátriai betegek részére

- legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban 4 férőhellyel
 - jelenleg az 5630 Békés, Magyari Imre u. 14. szám alatt, amely megszüntetése iránt eljárás van folyamatban a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi Főosztályán, ezzel párhuzamosan
 - az időközben vásárolt, saját tulajdonban álló 5630 Békés, Deák Ferenc u. 65. szám alatti ingatlanban 8 férőhelyre zajlik a szolgáltatás bejegyzése iránt indított eljárás,
- hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban 10 férőhellyel az 5630 Békés, Kopasz u. 22. szám alatt.

Az Szt. 75. § (1) bekezdése alapján a felügyelet, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatásokat biztosítja a fenntartó az ellátottak részére.

III. 2. 6. Egyéb speciális szociális intézmény

Városunkban egyéb speciális szociális intézmény nem működik.

III.3. Fejlesztő foglalkoztatás

A megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő személyek ellátásának, rehabilitációjának, foglalkoztatásának biztosítására és támogatására az Szt.-ben először 2006. január 1-jén jelentek meg szabályok. A szociális foglalkoztatás néven bevezetett ellátás lehetőséget teremtett arra, hogy az intézményekben ellátott - *elsősorban valamely fogyatékossgal élő, szenvedélybeteg vagy pszichiátriai beteg* - személyek a munkavégzés ellátásához szükséges fejlesztésben vegyenek részt, annak eredményeként pedig valamilyen munkát végezhesenek. A már korábban is létező orvosi rehabilitáció mellett megerősítést nyert a szociális integráció, az egészségkárosodott személyek munkavégzési képességének meghatározása, a szint megőrzése, ahol a férőhelykiváltást a társadalmi integrációval és az érintett célcsoportok életminőségének növelésével kívánták elérni.

Az erősen strukturált, irányított intézményi lét után a kiváltás sikerességét alapvetően meghatározta a nappali ellátás, a foglalkoztatás, a szabadidő eltöltésének lehetősége. A szociális foglalkoztatás megújítása az intézményi férőhelykiváltás folyamatával szükségszerűen párhuzamba állítva szinte minden nemzetgazdasági ágazatot érintő, hosszú távú folyamat volt.

Az eltelt időszak tapasztalataira építve, az addigi szociális foglalkoztatás helyett 2017. április 1-jétől bevezetésre került a fejlesztő foglalkoztatás, mint önálló szociális szolgáltatás. Célja a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyének felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre, egészségi állapotuknak, koruknak, fizikai és mentális állapotuknak megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása révén. A foglalkoztatás nem éri el az ún. akkreditált foglalkoztatás szintjét, de lényegesen különbözik a terápiás célú tevékenységtől. Olyan köztes, szolgáltatási forma, amely ugyan a tényleges munkavégzésről szól, de figyelembe veszi az egyéni, terápiás szükségleteket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 110/J. § (1) bekezdése alapján a fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szociális szolgáltatónak, szociális intézménynek a feladata – az Szt. 99/B. § (1) bekezdése szerinti cél megvalósítása érdekében – különösen

- a) a munkavégzés, munkafolyamatok szervezése, irányítása és koordinálása,
- b) a tevékenység végzése érdekében a rendelkezésre álló kompetenciák és kapacitások összehangolása,
- c) az ellátott napi tevékenységének a megtervezése,
- d) a kapcsolattartás a külső partnerekkel,
- e) az ellátott munkaerő-piacra történő kivezetésének az előkészítése és
- f) a foglalkoztatottak motiválása, részükre a módszertani útmutatóban meghatározott segítő szolgáltatások nyújtása az egyéni foglalkoztatási tervek szerint.

Békés város életében a fejlesztő foglalkoztatás több szociális szolgáltató által biztosított, a Társulás, a Szent Lázár Alapítvány és az ÉRME fenntartásában magas színvonalon van jelen ezen foglalkoztatási forma, amely a város életében betöltött szerepe miatt a Koncepció részét képezi.

A Mentálhigiénés Egyesület - Békési Mentálhigiénés Szolgálat saját jogon nem biztosít fejlesztő foglalkoztatást. 2024. április 30. napjáig a Mezőberényben működő Mécses Szolgáltató Közösség Egyesületével kötött együttműködési megállapodás keretein belül egy termet biztosított a partnerintézmény és ellátottai számára.

A Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ a szolgáltatói nyilvántartás adatai alapján fejlesztő foglalkoztatást nyújt, de nem a békési intézményében, hanem a telephelyein élő ellátottak részére.

Fejlesztő foglalkoztatás Békés városban				
Szolgáltatást biztosító fenntartó	Ellátottak száma (fő)			
	2021.	2022.	2023.	2024. 10.hó
Társulás/BVSZSZK	21	19	17	21
Szent Lázár Alapítvány	43	42	37	25
Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaház	10	11	13	12

Békés Város Önkormányzata a nappali ellátás keretein belül több területen biztosítja a fejlesztő foglalkoztatást, amely igénybevételére a fogyatékosok nappali intézményén túl a hajléktalanok nappali intézményében és átmeneti szállásán, az idősek- illetve közösségi pszichiátriai ellátottak foglalkoztatásán keresztül a tarhosi idősek nappali intézményében is lehetőség van.

A fejlesztő foglalkoztatás keretein belül az alábbi lehetőségek biztosítottak:

- egyéb takarítás; zöldterület kezelés; háztartás termék előállítás, szolgáltatása saját fogyasztásra; általános épülettakarítás; háztartás szolgáltatása saját fogyasztásra; egyéb fa-, parafatermék, fonottáru gyártása; egyéb villamos berendezés gyártása; telefoninformáció; konfekcionált textiláru gyártása; kötéláru gyártás; munkaruházat gyártás; csomagolás; gabonaféle, hüvelyes növény, olajos mag termesztése; építményüzemeltetés; festés; üvegezés; egyéb nem évelő növény termesztése; zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumósnövény termesztése

A foglalkoztatási helyek címe, a foglalkoztatható személyek száma és a bejegyzés hatálya:

BVSZSZK. Foglalkoztatási hely címe	Foglalkoztatható személyek száma (fő)	Bejegyzés hatálya
5630 Békés, Jantyik u. 1.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Kossuth Lajos u. 11.	28	határozatlan idejű
5630 Békés, Szarvasi u. 40/1.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Dózsa György u. 36/1.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Csallóközi u. 1/2.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Csallóközi u. 34.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Csallóközi u. 40.	16	határozatlan idejű
5630 Békés, Farkas Gyula u. 4.	2	határozatlan idejű
5630 Békés, Farkas Gyula u. 3.	6	határozatlan idejű
5630 Békés, Farkas Gyula u. 5.	12	határozatlan idejű
5641 Tarhos, Petőfi u. 1/1.	12	határozatlan idejű

A Szent Lázár Alapítvány korán felismerte, hogy az ellátottjai részére értékteremtő munka végzése szükséges. Szakmai profiljuk a rehabilitációs foglalkoztatást szolgálja, a foglalkoztatottak olyan szakmai környezetbe érkeznek, amely minden téren a fejlődésüket

szolgálja. A foglalkoztatás során egyenrangú támaszként kezelik a rehabilitációt, illetve a piacot, az eladhatóságot.

A Szent Lázár Alapítvány által fenntartott Szent Lázár Központ Kreatív Ház Pszichiátriai Nappali Ellátó és Foglalkoztató Intézmény Békés város területén 55 engedélyezett férőhelyszámmal fejlesztő foglalkoztatás keretein belül az alábbi lehetőségeket biztosítja:

- csomagolás; kötéláru gyártás; egyéb elektronikus villanyvezeték, kábel gyártása; egyéb papír-, kartonteremék gyártása; háztartási villamos készülék gyártása; járművillamossági-, elektronikai készülék gyártása; konfekcionált textiláru gyártása; munkaruházat gyártása; felső ruházat gyártása; alsóruházat gyártása; egyéb ruházat, kiegészítők gyártása; általános épülettakarítás; összetett adminisztratív szolgáltatás; fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás; takarítás; takarítás; nem szőtt textília és termék gyártása

A foglalkoztatási helyek címe, a foglalkoztatható személyek száma és a bejegyzés hatálya:

Szent Lázár Alapítvány, Foglalkoztatási hely címe	Foglalkoztatható személyek száma (fő)	Bejegyzés hatálya
5630 Békés, Hunyadi tér 1/1.	33	határozatlan idejű
5630 Békés, Petőfi u. 33.	9	határozott idejű, 2027. június 30-ig
5630 Békés, Malomasszonykert 9091 hrsz.	1	határozott idejű, 2033. november 1-ig
5630 Békés, Szentpálsor u. 18.	12	határozatlan idejű

Az ÉRME Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány fenntartásában működő Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaházaz 5630 Békés, Posta u. 2. szám alatt 15 fő engedélyezett férőhelyszámmal fejlesztő foglalkoztatást végez, melyben fogyatékos személyek és pszichiátriai betegek egyaránt munkalehetőséghez jutnak, és az alábbi tevékenységeket végezhetik:

- ketlíválogatás, ketliösszefűzés, szőnyegszövés, szivacságás, tömőanyag előkészítés, gépi varrás, varrodai kisegítőmunka, nyomdaipari tevékenység, udvarrendezés, környezetkarbantartás, belső környezettakarítás, zöldterület kezelés, varrás

IV. Összegzés

Békés városban az utcai szociális munka kivételével - *amely feladat ellátása nem kötelező, és az ellátáshoz normatív finanszírozást igénybe sem vehetnénk* - minden szociális alapszolgáltatás működik. Az ellátásokat a Társulás mellett civil és egyházi szervezetek látják el. A tagtelepüléseken a Társulás által nyújtott szolgáltatások az igényeket kielégítik, a jogszabályi feltételek teljesülnek.

A szolgáltatástervezési koncepció gyakorlati megvalósítása a szociális szolgáltatások mennyiségének és minőségének, a szolgáltatások sokszínűségének fejlődését eredményezi. Nemcsak a különböző típusú emberi problémákra keres megoldást, hanem komplex segítséget ad a szociális munka célcsoportjai életkörülményeinek javításához. A koncepció célja hozzásegíteni az embereket az egészséges, értékes minőségi élethez, a jóléthez.

Az integrált szolgáltatások elősegítik a választási és döntési lehetőséget, mind az ellátást igénylők, mind pedig a szociális szakemberek számára. A különböző gondozási formák egymásra épülése, a szervezeti struktúrák összehangolása, valamint a szolgáltatások hálózatba szerveződése az erőforrások optimális kihasználását és a hiányok pótlását teszik lehetővé.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata fontos annak érdekében is, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatás nyújtása az ellátást igénylők megelégedésére, a magas színvonalú szakmai munka végzése pedig átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésére épüljön. A szolgáltatások és ellátások színvonalával, minőségével kapcsolatban folyamatosan figyelni kell a felhasználók (kliensek, ellátottak) és szakmai partnereink visszajelzéseit, ellenőrizni és mérni kell az igényeket és az elégedettség szintjét, majd az eredmények értékelését követően folytatni vagy módosítani a korábbi terveket. Ezen tevékenységek átgondolása és a megfelelő stratégia kialakítása lehetővé teszi, hogy a munkavégzés hatékonyabbá váljon a szolgáltatásokat igénybe vevők és a szolgáltatásokat nyújtó szervezetek érdekében, valamint - a kommunikáció hatékony módszereit és csatornáit kiépítve - erősítsék a társadalmi szerepvállalást és a pozitív megítélést.

A koncepció végrehajtásához szükség van az összes lehetséges pályázati erőforrás kihasználására, a feladatok ésszerű gazdálkodás mellett történő elvégzésére és a társadalmi, valamint egyházi szervezetek hathatós támogatására az ellátásban.

A szolgáltatástervezési koncepció végrehajtása - *a költségvetési lehetőségek függvényében* - tovább folytatódik. Összegezve elmondható, hogy a szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata óta eltelt időszakban a nehézségek ellenére is egyértelmű fejlődés mutatható ki a szolgáltató rendszerben. A fejlesztések az eredeti koncepcióban megfogalmazott alapelvek, célok mentén történtek.

A Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának célkitűzései a szociális ellátások területén:

- a szolgáltatási rendszer működésének fenntartása,
- a szolgáltatások biztosításához minőségi és mennyiségi humánerőforrás biztosítása,
- szociális diagnóziskészítés bevezetésével a szükségletek tisztázása,

- preventív jellegű tevékenységek bevezetése,
- pályázati, illetve önerős finanszírozások által az infrastrukturális feltételek normalizálása,
- átmeneti gondozás lehetőségének felkutatása, majd annak bevezetése,
- a Társulás és a tagönkormányzatok mindenkori költségvetés-tervezése során fokozott figyelemmel lenni a szociális szektorra,
- a lelegezetebbek esélyei javuljanak, a hátrányos területek felzárkózzanak,
- minél több ember számára, minél hosszabb ideig a saját otthonában biztosítsa a szükséges szociális szolgáltatást,
- a legrosszabb jövedelmi helyzetben lévők ellátásának fontossága étkeztetés, házi segítségnyújtás és idősek otthona esetében,
- az ellátások a legnagyobb gondozási szükségletű és a legkevesebb jövedelemmel rendelkező személyekhez jussanak el,
- az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők ellátásához a költségvetés nagyobb normatív hozzájárulással járul hozzá, hogy az önkormányzatok érdekelték legyenek a legrosszabb helyzetű személyek ellátásában.

Célkitűzések a pénzbeli és természetbeni ellátások területén:

- továbbra is fokozott figyelmet fordítani az ügyfelek fogadására, a várakozási idő csökkentésére.
- továbbra is kiemelt feladat, hogy a családokhoz még kellő időben jussanak el a támogatások, különösen olyan esetekben, amikor erre lakhatásuk megőrzése érdekében szükségük van (Információ-csere, jelzőrendszer).
- a települési támogatások esetében a cél a helyi szabályozással elősegíteni, hogy elsősorban
 - o a legrászorultabbak juthassanak hozzá a támogatáshoz,
 - o a munkaképes, egészséges személyek csak a szükséges - *meghatározott* - ideig kaphassanak anyagi segítséget,
 - o a segélyezették körülményeit figyelembe véve hasonló probléma esetén hasonló mértékű támogatásban részesüljenek,
 - o a támogatás lehetőleg „célzott” legyen, elsősorban arra használják fel, amire tekintettel kapták,
 - o a környezettanulmány és az ügyintézők tapasztalatai meghatározóak legyenek a támogatások elbírálásánál.

Célkitűzések az eddig megalkotott és felülvizsgált koncepciók figyelembevételével:

- a különböző ágazatok, önkormányzati, piaci, civil szereplők közötti kapcsolat, kommunikáció és egyeztetés biztosítása,
- a szociális szolgáltató intézményrendszer ágazatok közötti kapcsolatainak megerősítése, folyamatos kommunikáció biztosítása,
- az ágazati, és intézményközi együttműködési eljárások kidolgozása, az együttműködések fokozott koordinációja,
- szociális szolgáltatások szükségletalapú fejlesztése, fenntartása,
- a szolgáltatásokban dolgozó munkatársak képzése, továbbképzése,
- minőségfejlesztés bevezetése, működtetése,
- közösségi kezdeményezések támogatása és megerősítése, ezáltal a lakosság öngondoskodásának és (ön)érdek érvényesítésének megerősítése.

A szolgáltatások működtetési, fejlesztési feladatai

• Fejlesztési prioritások

A törvényi szabályozás, valamint a finanszírozási rendszer változása továbbra is nehezen tervezhetővé teszi a szociális szolgáltatásokat.

- A legfontosabb feladat az ellátási palettáról még hiányzó időszerű átmeneti ellátásának létrehozása, ezzel teljessé válik városunkban a szociális alapellátási rendszer.
- Fontos, hogy a jelenleg már nem kötelező, de a korábbiakban pályázati forrásból is felvállalt ellátások, illetve egyéb önként vállalt szolgáltatások - amelyekre tényleges igény van - továbbra is működjenek (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai- és szenvedélybetegek közösségi ellátása, támogató szolgáltatás, fogyatékosok átmeneti ellátása).
- A demográfiai tendenciának megfelelően alakított ellátórendszer működtetése.
- Az intézmények, szolgáltatások kapacitásának figyelemmel kísérése, a szükségletekhez alkalmazkodó szakmai program kidolgozása.
- Az ágazatok közötti együttműködés formáinak fenntartása, bővítése.
- A hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása, a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltakkal összhangban.
- A szegregált lakóövezetben élő szociálisan hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek fejlesztése, lakáskörülményeinek javítása azok komfortosításával, közösségi tér biztosítása számukra az életmód- és egészség programok megvalósítása, társadalmi beilleszkedésük segítése érdekében.
- A szegregátumból való „kiköltözés” ösztönzése és támogatása, a területen élők képzettség megszerzésére való ösztönzése, képzési alternatívák felkínálása.
- A szolgáltatási kapacitások bővítése az ápolást, gondozást nyújtó ellátást érintően.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtáshoz szükséges jelzőkészülékek számának bővítése, a működtetéshez a személyi feltételek és költségek biztosítása.
- A Társulás intézményeinek telephelyein szükséges a tárgyi feltételek további javítása, nyílászárók cseréje, tetőfelújítás, az akadálymentesítés megvalósítása.
- Az egyes szolgáltatásokhoz előírt szakmai létszám teljes körű biztosításának megvalósítása.
- A lakossági tájékoztatás érdekében az intézmény internetes honlapjának létrehozása, folyamatos aktualizálása.

• A szolgáltatások finanszírozása

A szociális szolgáltatások működtetéseinek forrásai:

- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott központi támogatás, feladat finanszírozás
- a Társulás keretében ellátott szolgáltatások kiegészítő támogatása,
- térítési díj bevételek,
- a fenntartói hozzájárulás,
- az önként vállalt szolgáltatások esetében a határozott időre szóló működési támogatás
-

V. Békés városban szociális szolgáltatást nyújtó intézmények

V. 1. Állami, önkormányzati fenntartású intézmények

V. 1.1. Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ

A fenntartó neve, címe:	Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás 5630 Békés, Petőfi u. 2.
A szolgáltató/intézmény neve, címe:	Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ 5630 Békés, Jantyik u. 1.
Kapcsolattartó neve, elérhetőségei:	Kádasné Öreg Julianna igazgató telefon: 70 379 5051 e-mail: bvszszk@gmail.com , vezeto@bvszszk.hu web: www.bvszszk@gmail.com

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása:
szociális alap- és szakosított ellátás,
gyermekjóléti alapellátás

A működés kezdete: 1993.

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (az 1/2000. SzCsM rendelet szerint):
A dolgozók 95 %-ban rendelkeznek a jogszabályban előírt képesítéssel, vagy a képzettség megszerzése folyamatban van és felmentéssel rendelkeznek.

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei:
A tárgyi minimum feltételek adottak, a telephelyek állagmegőrzése és felújítása az önkormányzat pályázatain révén részben megvalósult. Több berendezés, informatikai eszköz beszerzése a megvalósított projekteknek köszönhetően megtörtént. Az épületek korából és amortizációjából adódóan jelenleg 3 telephely nagyobb felújítási munkálata lenne indokolt. Ennek megvalósítása a működési bevételekből nem lehetséges, bízunk benne, hogy a jövőben külső forrás bevonásával ez is realizálható.

Az intézmény történetének, szakmai munkájának, rövid- és középtávú szakmai fejlesztési terveinek bemutatása:

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott, a személyes gondoskodás alap és szakosított ellátások intézménye. Az Intézmény megnevezése 2006. óta változatlan, ám a lakosság körében még mindig Családsegítő Központ néven ismert, azonban a Szociális Szolgáltató Központ feladatait tekintve a családsegítésen jelentősen túlmutató tevékenységet folytat. A szolgáltatásokat a BVSZSZK igyekszik különböző fórumokon megismertetni az ellátási terület lakosságával, de ennek ellenére bizonyos tevékenységeink csak időszakonként, életszakaszokban, krízishelyzetekben kerülnek előtérbe.

Szolgáltatási palettánk szinte minden korcsoport számára nyújt kapcsolódási lehetőséget intézményünkhöz. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretein belül megvalósuló közösségi és szabadidős programok szervezése révén, valamint a köznevelési intézményekben nyújtott szociális munkán keresztül nyitottá válunk a gyermekek, illetve szüleik részére. A nappali ellátásaink a város számos pontján várják a fogyatékkal élőket, időseket, demens

személyeket és a hajléktalan személyeket is. Segítő kezet kívánunk nyújtani az önálló életvitel fenntartásában, melyhez a közösségi pszichiátriai ellátáson, házi segítségnyújtáson, valamint támogató szolgáltatáson keresztül nyújtunk alternatívákat. A településen nem kötelező feladatként, ám annál nagyobb hagyománnyal él a hajléktalan személyek támogatása, jelenleg is működő átmeneti szállásaink működtetésével. A pandémia idején felértékelődött a mindennapi nyitva tartással rendelkező hajléktalanok nappali melegedőjének szerepe, hiszen időszakonként alapfeladatán túl nyújtott segítséget a város lakosságának.

Az intézmény intenzív pályázati tevékenysége látható eredményeket hagy maga után a településen. A BVSZSZK a 2007-2013-ig tartó programozási időszakban TÁMOP-533 pályázatot valósított meg két ízben, a hajléktalanok re-integrációja érdekében. Szintén ezen intervallumban történt meg az öt hajléktalanellátó telephely teljes körű építészeti rekonstrukciója. Az *EFOP-329 Még több lehetőséggel* elnevezésű projektünk az iskolai és óvodai segítő tevékenység fejlesztését tűzte ki célul, illetve pályázatunk az *EFOP-1.1.4. Elsőként lakhatás*, mely az intézmény által két ízben megvalósított TÁMOP-5.3.3 folytatásának tekinthető. Ezen projekt a hajléktalan személyek társadalmi re-integrációját erősítette településünkön. Az EFOP 1.5.3. program kapcsán konzorciumi tagként közösségfejlesztést végeztünk, meghívott előadóink a szakma jeles képviselői: Pál Ferenc, Szicsek Margit, Magyar Lóránt voltak. A TOP 5.2.1. illetve az EFOP 3.2.1. projektekben ugyancsak konzorciumi partnerként felülreprezentálva jelenünk meg a Jelenlét programmal a Békés város szegregátumaiban. 2016 óta az RSZTOP 3, illetve az EFOP PLUSZ 5.1.2. projekt keretében, mint együttműködő partner munkanapokon egy tál meleg ételhez jutnak a hajléktalan ellátást igénybevevő emberek; az elmúlt 8 év alatt több, mint 94. 000 adag ebédet osztottunk ki. A Hajléktalan Közalapítvány Projektirodájával a programmegvalósításban 2028. december 31-ig szerződésben állunk.

Munkánk eredményeinek látható megnyilvánulása rendezvényeink lebonyolítása, például a Derűs kupa, a Fuss a nyárba, a Városi Karácsony. A 2024. évben 10. alkalommal rendezhettük meg Kortárssegítő táborunkat, amiről a résztvevők pozitív visszajelzéssel éltek. Az évek során eddig több mint 160 kortárssegítőt képeztünk ki.

2020-ban is folytatódott a Belügyminisztérium által kiírt hajléktalanokat foglalkoztató közfoglalkoztatási pályázat, ami révén egy újabb sérülékeny csoport részére kínálhattunk alternatívát varrási tevékenységgel, illetve háziszappan főzésével.

A pandémia idején mindennapos kihívással kellett szembenéznünk, melyet fokozott a sérülékeny, veszélyeztetett csoportok miatti aggodalmunk. A legnagyobb fizikai és mentális terhet a kiszámíthatatlan munkaszervezés, az állandó helyettesítés, a betegség és karantén miatt távollévők segítése róttá ránk. Felelősnek éreztünk magunkat a járvány terjedésének lassítása okán, valamint az ellátottak védelme érdekében. Fentiekre tekintettel a járványügyi szabályok maximális betartása mellett végeztük munkánkat, a tünetek megjelenése esetén, illetve egyes területeken időszakosan, heti rendszerességgel gyorstesztelést végeztünk. Mindezek ellenére számos veszteséget élünk át, több ellátottunk hunyt el a járvány miatt, illetve sokakat egészségi állapota kényszerítette bentlakásos intézménybe. A fizikális állapotromlás mellett jellemző az objektív mércével nehezen mérhető mentális károsodás, az önként vállalt szegregáció, a félelem miatti elutasítás. A beszűkült családi és társadalmi kapcsolatok felszínre hozzák a korábban karbantartott pszichés és pszichoszomatikus betegségeket. Mindennapos küzdelmünkben pozitív töltetet kaptunk a segítséget nyújtó civil-, egyházi, állami, és egyéb társadalmi szervezetektől, akik adományaikkal, felajánlásaikkal segítették munkánkat.

A jövőben legfőbb kihívásunknak az ellátások modernizációját tekintjük, ezen kívül a folyamatosan átalakuló szociális ellátórendszerben az intézménynek meg kell őriznie tenni akarását, segítségére fókuszáló szemléletét. Hitvallásunk, hogy csak plusz munkával lehet plusz forrásokra szert tenni, ezért még a kis lehetőségeket tartogató projektekben is pályázunk, így néhány képzés finanszírozása, néhány eszköz cseréje valósulhat meg.

Nyitottak vagyunk az innovációra, az együttműködésre. Mi sem mutatja ezt jobban, mint a *TOP-521-es Együtt az integrációért Békésen* elnevezésű pályázatban vállalt konzorciumi partner szerepünk, mellyel igyekeztünk javítani a város szegregátumában élők életfeltételein. Ehhez kapcsolódott a TOP-4.3.1.-15-BS1-2016-00010 *Leromlott városi területek rehabilitációja Békés városában* című projekt, amely hozadéka 15 új építésű önkormányzati ingatlan, 1 közösségi ház.

V. 2. Egyházi fenntartásban működő intézmények

V. 2. 1. Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió

A fenntartó neve, címe: Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió
5630 Békés, Petőfi u. 56.

A szolgáltató/intézmény neve, címe: Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió
Segítő Szolgálat Békési Telephelye
5630 Békés, Verseny u. 7.

Kapcsolattartó neve, elérhetőségei: Kiss Szilvia intézményvezető
telefon: 06 66 412 217
e-mail: segito@remenyhir.hu
web: www.remenyhir.hu

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § és 63. § értelmében szociális alapszolgáltatásokat nyújtó (házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés) szociális szolgáltató.

A működés kezdete:

Békés városában a felmerült ellátási igények alapján 2009. május 15. napján kezdtük meg a házi segítségnyújtás alapszolgáltatás biztosítását, szolgáltatásunkat ugyanez év október hónaptól szociális étkeztetéssel bővítettük.

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (az I/2000. SzCsM rendelet szerint):

Az I/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 6. §-a értelmében a házi segítségnyújtásban foglalkoztatott gondozók száz százalékban szakképzettek. Házi segítségnyújtás keretében nyújtott személyi gondozás esetén a gondozók havi számát az 5. számú melléklet A) pontja szerinti tevékenységnaplókban ellátottanként, havonta rögzített időtartamok összesítése alapján határozzuk meg.

A házi segítségnyújtás feladatellátását 1 fő, az előírt szakképesítéssel rendelkező telephelyvezető/szakmai egységvezető szakmai irányításával végzik munkaszerződéssel rendelkező gondozóink. A szociális étkezéssel kapcsolatos feladatokat asszisztensek látják el.

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei:

Az MPE OCM Segítő Szolgálat Békési Telephelye az 5630 Békés, Verseny u. 7. szám alatti missziós központban az I/2000. SZCSM rendeletben meghatározott feltételeknek teljes körűen megfelelő, akadálymentes környezetben áll az ellátást igénylők és a munkatársak rendelkezésére.

Az adminisztrációs tevékenység elvégzését, a kommunikációt segítő, valamint az alapvető ápolási, gondozási feladatok ellátásához szükséges eszközök biztosítottak.

Az intézmény történetének, szakmai munkájának, rövid- és középtávú szakmai fejlesztési terveinek bemutatása:

A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat a szociális alapszolgáltatások - *szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás* - megszervezésével nyújt segítséget a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A Segítő Szolgálat működése a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokkal értéket teremt az ellátási területén az ellátást igénylők, a helyi társadalom, a közösség részére. A felmerülő ellátotti igények eredményeképpen jött létre a szervezet és működteti szolgáltatásait úgy Békés városában, mint országosan 16 telephelyen.

A Segítő Szolgálat működése megfelel a hatályos jogszabályoknak, továbbá a szociális szolgáltatói nyilvántartás, mint közhiteles hatósági nyilvántartás adatainak. A törvényességi feltételek biztosítottak, az intézményi és a szakmai ellátáshoz kapcsolódó dokumentumok a hatályos jogszabályokban foglaltaknak megfelelő.

Alapvető célunk a tevékenységi körünkbe tartozó feladatok teljes körű ellátása, amelyet hatékony módszerek alkalmazásával, a szolgáltatást igénybe vevők igényeit messzemenően szem előtt tartva biztosítunk. Működésünk során arra törekszünk, hogy az általunk nyújtott szolgáltatások minden munkamozzanatát megfelelően összhangba hozzuk a szolgáltatásainkat igénybe vevők emberileg természetes, szakmailag indokolt elvárásaival, igényeivel, valamint a hazai alkalmazott szakmai módszerekkel, eljárásokkal, jogszabályi előírásokkal, hatósági elvárásokkal.

Szervezeti célunk az öngondoskodás megerősítésére épülő szolgáltatási rendszer fejlesztése, a szociális alapszolgáltatások továbbfejlesztése és megerősítése, biztosítva a lakóhelyen nyújtott teljes körű elérhetőséget és kapacitásbővítést, egyúttal a leterhelt egészségügyi- és szociális szakellátások tehermentesítését, a szociális alapszolgáltatások minél szélesebb körű igénybevitelével.

Egyházi és közösségi feladat a marginalizálódott társadalmi csoportok, az idősek, a fogyatékkal- és pszichiátriai betegséggel élők társadalmi integrációjának erősítése, az összefogásban rejlő minőségi átalakulás útjain elindulva. Szándékunk az idősellátás mellé kiegészítő szolgáltató rendszer felépítése, missziós hálózatunkkal együtt.

V. 2. 2. Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ

A fenntartó neve, címe:	Békési Református Egyházmegye 5537 Zsadány, Béke u. 54.
A szolgáltató/intézmény neve, címe:	Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ 5630 Békés, Farkas Gyula u. 2.
Kapcsolattartó neve, elérhetőségei:	Hunyadyné Cserge Mária főigazgató telefon: 66 411 044 e-mail: balogh.matyas.rdk@gmail.com web: www.baloghmatyas.hu

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása:

- Szakosított ellátási forma: Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás, Idősek Otthona
- Fejlesztő foglalkoztatás

A működés kezdete: 1954. január 1.

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (az 1/2000. SzCsM rendelet szerint):

A funkcionális létszám az 1/2000 SzCsM rendeletben meghatározottak szerinti. Az ápolók 100%-a rendelkezik a megfelelő végzettséggel, 3 fő diplomás ápoló, 79 fő ápoló/gondozó, ebből 26 fő E-kategóriás ápoló végzettséggel rendelkező munkavállalók látják el a feladatot. A felső vezetők rendelkeznek szakvizsgával. Az intézmény 11 fő szociális munkatárs/terápiás munkatárs munkavállalóval rendelkezik.

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei:

Az 1/2000 SzCsM rendeletben foglaltaknak megfelelően intézményünk rendelkezik a szükséges tárgyi feltételekkel: nappali és éjszakai tartózkodásra alkalmas helyiségekkel, megfelelő mennyiségű vizesblokkal, közösségi együttlétre alkalmas helyiséggel, étkezővel. Pavilonként teakonyha, foglalkoztató helyiség, egy tárgyaló helyiség áll rendelkezésre. Házaspárok, illetve élettársi kapcsolatban élők részére biztosított a külön szobában való elhelyezés. Igény szerint külön fürdőszobával rendelkező szobában történő elhelyezésre is van lehetőség.

Az intézmény történetének, szakmai munkájának, rövid- és középtávú szakmai, fejlesztési terveinek bemutatása:

Békés város és környéke az idősödő társadalom problémájával kell, hogy szembenézzen, hasonlóan az európai trendekhez. Az Intézmény székhelye a település külső területén, lakóövezetben helyezkedik el. 400 méteren belül tömegközlekedési elérhetőség biztosított. Az intézmény a székhelyen kívül négy telephelyen végez szociális ellátást.

A Balogh Mátyás Református Diakóniai Központ békési székhelyén idősek bentlakásos ellátását végezzük. A jelenleg engedélyezett férőhely szám 299 fő. A jogszabálynak megfelelően az alábbi ellátásokat biztosítjuk:

- lakhatás

- egészségügyi ellátás
- mentálhigiénés ellátás
- szocioterápiás foglalkoztatás
- napi ötszöri étkeztetés
- ruházat, textília biztosítása
- higiénés ellátás
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása

Fejlesztési célkitűzések:

- a szolgáltatás iránti igény folyamatos fenntartása
- a szolgáltatás biztosításának folyamatossága
- idős személyek ellátásához biztosított szolgáltatásfejlesztési feladatok
- szakmai területen a szakápoláshoz szükséges minimum feltételek folyamatos biztosítása a szakápolási engedélynek megfelelően
- demens ellátás férőhelyének bővítése
- szakápolási osztály kialakítása
- demens park kialakítása
- demens személyek nappali ellátásának megvalósítása

V. 3. Civil szervezetek fenntartásában működő szociális intézmények

V. 3. 1. Mentálhigiénés Egyesület

A fenntartó neve, címe:	Mentálhigiénés Egyesület 5630 Békés, Borosgyán u. 1/1.
A szolgáltató/intézmény neve, címe:	Békési Mentálhigiénés Szolgálat 5630 Békés, Borosgyán u. 1/1.
Kapcsolattartó neve, elérhetőségei:	Bonnyai Sándor, intézményvezető telefonszám: +36 20 378 5439 e-mail, fenntartó: menta.bekes@gmail.com Nyeste Eszter, vezető terápiai munkatárs telefonszám: +36 30 684 5697 e-mail, intézmény: bekesmenta@gmail.com

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása:
szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás
pszichiátriai betegek nappali ellátása
szenvedélybetegek nappali ellátása

A működés kezdete:

- Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás: 2006.június 1.
- Pszichiátriai betegek nappali ellátása: 2010. augusztus 5.
- Szenvedélybetegek nappali ellátása: 2010. augusztus 5.

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (1/2000. SzCsM rendelet szerint):

Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás:

2 fő gondozó
0,5 fő terápiai munkatárs
0,25 fő intézményvezető

Pszichiátriai betegek nappali ellátása:

0,5 fő gondozó
0,25 fő szolgálatvezető
0,25 fő intézményvezető

Szenvedélybetegek nappali ellátása:

0,5 fő gondozó
0,25 fő szolgálatvezető
0,25 fő intézményvezető

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei:

A feladatellátás helyéül szolgáló ingatlan épülete a Mentálhigiénés Egyesület saját tulajdonában áll, alapterülete 483 m². A földszinten helyezkedik el 2 db foglalkoztató

klubhelyiség (pszichiátriai betegek részére, illetve szenvedélybetegek részére), egy pihenőhelyiség/konzultációs szoba, egy oktató terem, valamint egy iroda. Szintén a földszinten helyezkedik el az akadálymentes női öltöző-mosdó és a férfi öltöző-mosdó helyiség. A tetőtér utólag épült épületrészben lett beépítve, ahol a személyzet részére van kialakítva iroda, öltöző, mosdó, valamint irattár.

Az intézményben dolgozó gondozók számára összesen 4 céges mobiltelefon, valamint egy vezetékes telefon áll rendelkezésre. 2 db, a feladatellátáshoz szükséges kerékpár, továbbá 6 db számítógép a gondozók számára, valamint 1db a kliensek számára fenntartott számítógép (laptop) áll rendelkezésre. 2 darab laptop, 1 darab projektor és 2 db nyomtató van beüzemelve.

Az intézmény történetének, szakmai munkájának, rövid- és középtávú szakmai fejlesztési terveinek bemutatása:

A szenvedélybetegek közösségi ellátása hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik. A feladatokat terápiás munkatárs irányítása mellett gondozók végzik, törvényi rendelkezések, szakmai program alapján, a munkaköri leírás szerint. A szolgáltatás önkéntesen és térítésmentes vehető igénybe. A problémaelemzés, problémamegoldás mellett fontos szempont a személyes célok meghatározásának segítése, változásra motiváló tényezők feltárása, problémamegoldó beszélgetések, életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése, illetve közvetítése, készségfejlesztés, önellátásra való képesség javítása és fenntartása, pszicho-szociális rehabilitáció, szabadidő szervezett eltöltésének segítése, önszorgító csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális ellátásokról, szolgáltatásokról, továbbá foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybevételének módjairól.

A szenvedélybetegek nappali, valamint a pszichiátriai betegek nappali ellátásának célja a fent leírtak mellett, hogy különböző programokon keresztül igyekszünk elősegíteni a mihamarabbi felépülésüket, re-szocializációjukat. Elsődlegesen az ellátásuk az intézményen belül működik.

Szakmai terveink között szerepel, hogy programjainkat minél színesebbé és nyitottabbá tegyük nem csak Békésen, hanem a Békési Mentálhigiénés Szolgálathoz tartozó ellátási területeken (kistérség), amelyekre más szolgáltatók ügyfeleit is meginvitáljuk. Szeretnénk a „mi tudatot” kialakítani az ügyfeleink körében, valamint azt az érzést, hogy problémájukkal nincsenek egyedül, azok megoszthatóak, ebben a védett közegben kibontakozhatnak. Mindezeket keresztül (programok, közösség formálás stb.) a szenvedélybetegséggel élőknek, valamint a veszélyeztetett rétegnek/korosztálynak egyfajta „más alternatívát” nyújtani, amely csökkenti, megszünteti a szerhasználatot.

Szeretnénk a gondozók számára biztosítani a folyamatos szakmai fejlődés lehetőségét, akár egyéni, akár szervezett formában.

V. 3. 2. Szent Lázár Alapítvány

A fenntartó neve, címe:	Szent Lázár Alapítvány 5630 Békés, Hunyadi tér 1/1.
A szolgáltató/intézmény neve, címe:	Szent Lázár Szociális Központ Kreatív Ház Pszichiátriai Nappali Ellátó és Foglalkoztató Intézmény 5630 Békés, Hunyadi tér 1/1.
Kapcsolattartó neve, elérhetőségei:	Kovács Ildikó igazgató telefon: 66 643-588 e-mail: szentlazarbekes@t-online.hu

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása:
pszichiátriai betegek nappali ellátása

A működés kezdete: 2006.

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (az 1/2000. SzCsM rendelet szerint):

- 1 fő intézményvezető (szociális munkás),
- 5 fő terápiás munkatárs (teljes- és részmunkaidőben foglalkoztatva)

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei:

- Interjúszoba, internet használati lehetőség (DJP pont)
- Pihenő/közösségi hely/étkező
- Férfi/női mosdó és előtér - zuhanyozási, mosási lehetőségek

Az intézmény történetének, szakmai munkájának, rövid- és középtávú szakmai fejlesztési terveinek bemutatása:

A Szent Lázár Alapítvány Nappali Intézményei a megváltozott munkaképességű emberek ellátását és foglalkoztatását tűzték ki célul Békés városában. Az alapítvány új lehetőségeket, barátokat, tanulást, munkalehetőséget és sokféle szolgáltatást kínál a megváltozott munkaképességű emberek számára. Az intézmények tevékenysége alternatívákat nyújt ahhoz, hogy ellátottjaink ne érezzék magukat számkivetettnek, hogy a munkaerőpiac általunk kínált szegmenseiben - *akár az egészséges munkavállalókkal is versenyre kelve* - eredményesen élhessék életüket.

Célunk egyre szélesebb rétegek elérése szolgáltatásainkon keresztül, önálló életre nevelés, szinten tartás. Célunk az önszerveződő csoportok támogatása, ilyen az általunk működtetett Éltrevalók klubja (daganatos betegek klubja), Egészségfejlesztéssel kapcsolatos programok megvalósítása.

2021-2024 év között a Magyar Élelmiszerbank által biztosított adományok éves összege: 10-15 millió Forint között van, az intézmény rendszeresen pályázik a Célhálózat által kiírt működést elősegítő pályázatokra, melyek összege évente 1-1,5 millió Forintot jelentenek.

V. 3. 3. Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény

A fenntartó neve, címe: ÉRME Élet-Remény-Munka-Esély Közhasznú Alapítvány
5630 Békés Posta utca 2. 5540/A/1

A szolgáltató/intézmény neve, címe: Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény
Harmóniaház
5630 Békés Posta u.2.
Fogyatékosok Nappali Intézménye
5630 Békés Posta utca 2. 5540/A/1
Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye
5630 Békés Posta u. 2. 5540/A/2

Kapcsolattartó neve, elérhetőségei: Prorok Mihály intézményvezető
Tel: 06-66-644-637
Mobil: 06-30-640-1212

Elektronikus elérhetőség: ermeharmonihaz@gmail.hu

A szolgáltató/intézmény alapfeladata, az Szt. szerinti besorolása: Nappali ellátás

Székhely: fogyatékosok és pszichiátriai betegek nappali ellátása
fogyatékosok és pszichiátriai betegek foglalkoztatása

A működés kezdete: Székhely: 2009. szeptember 1.
Integráció: 2010. március hó

Pszichiátriai bővítés: 2020.01.30. (47 főre, 5540/A/2 hrsz alatt)

A szolgáltató/intézmény személyi feltételei (az 1/2000. SzCsM rendelet szerint):

Fogyatékkal élők intézménye:

1 fő intézményvezető	Általános szociális munkás, Szakvizsga, Szociális vezetőképzés
1 fő terápiás munkatárs, fejlesztő foglalkoztatás segítő	Általános szociális munkás
3 fő gondozó	Szociális gondozó ápoló

Pszichiátriai betegek ellátása:

1 fő intézményvezető	Általános szociális munkás, Szakvizsga, Szociális vezetőképzés
1 fő terápiás munkatárs	Gyógypedagógiai asszisztens
1 fő terápiás munkatárs, fejlesztő foglalkoztatás segítő	Szociális asszisztens

A Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaházban 100%-os a szakképzettség aránya.

A szolgáltató/intézmény tárgyi feltételei: a vonatkozó jogszabályok szerint.

Kapacitás: A megállapodások száma valamennyi egységben meghaladja, vagy azonos az engedély szerinti férőhellyel.

Székhelyen:

- ✓ fogyatékosok nappali ellátása: engedély szerint: 15 fő / 15 fő ellátott
- ✓ pszichiátriai betegek nappali ellátása: engedély szerint 47 fő/ 49 fő ellátott

Az intézményi részleg bemutatása:

A Békés-Rehab Integrált Szociális Intézményt alapítói azért hozták létre, hogy segítséget nyújtsanak a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, illetve pszichiátriai beteg emberek részére. A Békés-Rehab Közhasznú Nonprofit Kft. fenntartásában 2009-ben alakult Gyula városában a „Békés-Rehab” Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye, 27 férőhellyel. Az intézmény elindulásával egy időben megkezdődött a 27 fő fejlesztő-felkészítő foglalkoztatása is. A gyulai intézményben 4 fő fejlesztő-felkészítő foglalkoztatását végezték, illetve a fenntartó további 10 főt rehabilitációs foglalkoztatás keretén belül foglalkoztatott. A dolgozói létszám 18 fő volt, mely telephelyünk 2022-ben megszüntetésre került.

A 2009-es évben a Békés-Rehab Közhasznú Nonprofit Kft. új intézményt hozott létre Békés városában, Harmóniaház néven. Az új intézmény 15 fő fogyatékos személy nappali ellátásával foglalkozott, illetve 15 főre munka-rehabilitációs engedéllyel rendelkezett. Jelenleg, 2017-től fejlesztő foglalkoztatás keretein belül szőnyegszövés és kézműves munka folyik, a nappali szolgáltatások mellett. Az intézményi egységben a munkaterület kb. 40 m².

2010. márciusában a gyulai és a békési intézményi rész integrálódott, új néven, mint Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény nyújtotta szolgáltatásait, békési székhellyel. 2020-ban a pszichiátriai ellátás újabb bővítésével, 47 főre emelkedett az ellátotti létszám a Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Békés Posta utca 2. szám alatt (a gyulai telephely megszűnése miatt).

Az intézmény szoros partnercége a Rehabil Kft, amely kiemelt akkreditációjú, csökkent munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató vállalkozás, védett műhely. 2011. augusztusa óta a Rehabil Kft. külső foglalkoztatója a Békés-Rehab Integrált Szociális Intézmény Harmóniaháznak, így az intézmény ellátottjai szociális foglalkoztatás keretén belül fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásban tudtak részesülni, mely azóta, mint külső fejlesztő-felkészítő megszűnt (intézményben továbbra is nyújtják a szolgáltatást). A külsős foglalkoztató neve Rehabil Közhasznú Nonprofit Kft. névre változott.

Szakmai/fejlesztési tervek:

- a szolgáltatást nyújtó épületek állagmegóvása,
- a pszichiátriai nappali intézmény férőhelyszámának emelése,
- további együttműködés a Rehabil Kft-vel, mint külső foglalkoztatóval,
- a szociális foglalkoztatás működtetése, pályázati összegtől függően munkahelyteremtés a kliensek részére,
- forrás biztosítása a fogyatékkal élők foglalkoztatásához,
- DJP pontként továbbra is ingyenes internethozzáférés biztosítása az intézmény ellátottjainak és Békés város lakosságának részére,
- együttműködés a helyi civil szervezetekkel és Békés Város Önkormányzatával,
- működtetés biztosítása: bútor, fejlesztő eszközök, szolgálati kerékpárok, számítástechnikai gépek, irodatechnikai gépek beszerzése (elavultak, elromlottak cseréje), szoftver beszerzés.

Pályázatokkal kapcsolatos információk:

Év	Benyújtott pályázat címe	Igényelt támogatás (Ft)	Elnyert összeg (Ft)
	Lásd: a kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített beszámolója és közhasznúsági melléklete www.ermealapitvany.hu		

VI. Záradék

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete a(z) __/2024. (XI.28.) számú, a Békési

Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a(z) __/2024. (XII.10.)

számú határozatával a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót elfogadta.